

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMȘOARA, I, Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938
Trib. Timișoara.

Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Halottak napja

A halottakra gondolnak ma az élők. E napon kevésbé lázas az élet körforgása és megtelnek a szívek. Nagy városokban és kicsiny falvakban egyformán a temetőbe gyülekezik a nép. Odazáródnak a csend hónapja, mert mindenkinek vannak halottjai, akikről ilyenkor megemlékeznek. Csak ez az egyetlen nap az évé, azoké, akik költöztek. Máskor nem is igen gondolunk azokra, akik voltak és arra, ami volt. Ujabbán leszoktunk emlékezésről, közöny, feledés prédája lett minden, ami mult, aggodalmas tekintetünk szüntelenül csak a jövőre van irányozva. Mi lesz belőlünk, mi lesz fiainkból, mi lesz azokkal, akik utánunk jönnek? Ezen az egy napon azonban mégis kiszakítjuk magunkat gondolatainkból és felkeressük a tetőt. Illatos ajándékot is viszünk kedveseinknek, búcsúzó ős utolsó virágait és gyertyát tűzünk a sírjukra, hogy sápadt, reszkető lángja a túlvilági élet, a feltámadás törhetetlen hitét tanúsítsa.

Millió és millió ilyen gyertyaláng lobog halottak napján a sírokon és összelekedett fényük átéri a komor éjszakát. Sőt talán ezeknek fénye az egyetlen lelkes világosság, mert az élők lakta helyek gyakran középkort kísértően sötétlenek. Majdnem aprólépra visszatértem a sugártalan komolyfekte éjszakát, amelyben csak botorkálunk, apogatózunk, mint a csúszó-mászó férgek, vakonlók. Nem a világosság már a mi csillagunk, állunk; a sötétség hatalmában bizunk, annak átláthatatlan palástja alatt keresünk menedéket, mikor a légi támadás elleni védekezést gyakoroljuk szorgosan, mikor megszólalnak a veszély bűgő kürtjei és a háborús éjszaka halálfélelmes érednevérejei, a vijjogó szirénák. Áruló ilyenkor minden világosság, kialusznak minden lámpák, legzűvesebben akár a holdat és csillagokat is betakarunk, ha módunkban állna, nehogy valamiképpen rásugározzon a menekülő életre hideg, távoli fényük.

Nincsen a szerencsétlen embernek már nyugodt éjszakája sem, szemét sem fordíthatja bizón az ég felé, mert sohasem tudhatja, mikor zúdul a hasadó felhők közül tűzhelyt feldúló bombazápor. Meg lehet tehát nekünk bocsátani, ha elsápadt kegyeletünk, ha csak ezen a sírdombokat idéző komor ünnepe gondolkodunk az elköltözöttekre. Sőt meg lehet bocsátani azoknak is, akikben ilyen gondolatokat ébreszt a temető: — de jó is azoknak, akik ott fekszenek megbékülten a hant alatt, legalább nem tudják, nem érzik már, hogy mivé vadult a lét itt fönt a nap alatt. Igen, a halottak ma boldogabbak, mint az élők, mert nyugodtan aluszszák örök álmukat. De újott és nyugtalan e tébo-lyodott idők sorsvert nemzedéke, mely szüntelenül ott imbolyog a lét és a nemlét keskeny peremén. Sohasem volt ősőbb és annyira mindenki prédája az emberi élet, mint napjainkban. Sohasem volt semmiből az élet iránti tisztelet, mint ma.

Pedig az élet parányi, a halál viszont végtelen hosszú. Erre tanít bennünket halottak napja és a temetők. Ki tudná elszámolni, hogy hány és hány nemzedék fektült már sírba időtlen idők óta? Ki tudná még csak hozzávetőlegesen is kiszámítani, hogy mennyivel nagyobb a halottak hadserege, mint amennyit ki tudnak állítani az élők? És mégis e hadsereg számára folyik a toborzás szüntelen, mégis a temetőket igyekeznek benépesíteni mind gonoszabb igyekezettel az élők. Mikor jön meg végre a belátás, hogy az élet nagy és szent érték. Hogy ezt nem szabad, lebombázni, letaglózni, szitává löni, hanem védeni, ápolni kell, mint a gondviselés leg-szentebb ajándékát. Halottak napja már csak az egyetlen alkalom felzaklatott napjainkban, amidőn az élők ismét találkoznak gondolatban az elköltözöt-tekkel. Halottak napja, a temetők végtelen csend-je, talán egyszer mégis arra késztet bennünket, hogy magunkba szálljunk. Hogy tisztelni és be-csülni tanuljunk a magunk életét is, ezt a röpke éle-tet, amely ugyanis oly hamar eltűnik a néma sírba. (Flaneur)

Angol lapok szerint létrejött a német-orsz katonai szerződés

A teljes német légi haderő fellép Anglia ellen

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz lapok megállapítják, hogy a német-szovjetorosz katonai szerződés megkötésének hírért fenntartással kell fogadni. Berlin nem adott ki hivatalos jelentést és a német lapok sem írnak a dologról.

A német-szovjet katonai szerződés megkötését a ma reggeli angol lapok jelentették. A semleges államok sajtója is megerősíti a hírt, de csak olyan formában, hogy

fontos német-orsz katonai tárgyalások foly-
nak a legnagyobb titokban.

A Journal de Geneve szerint a szovjetkormány

2000 repülőgépet ad el Németországnak

és a német légi flotta így ellensúlyozni fogja azt a többletet, amelyet az angol és a francia hadseregek az Amerikában történő repülőgép vásárlásokkal fel tudnak mutatni.

Molotov utolsó békeajánlata

Londonból jelentik: (Dunaposta.) Itteni politikai és diplomáciai körökben tudni vélik, hogy Molotov külügyi népbiztos keddi beszédében az egész világ előtt dokumentálni fogja az

az orosz — német barátság elmélyülését és ebben utal az együttműködés további irányára is. Tudni vélik még, hogy Molotov ugynevezett „fegyvető békeajánlatot” tesz, vagyis ultimátumszerű békeajánlatot és Németország mindaddig tartózkodik a nagyobb arányú katonai akciótól, amíg Anglia el fogadja, vagy elutasítja ezt a javaslatot.

Ha Anglia válasza elutasító lesz, akkor Németország egész légi haderejét Anglia ellen veti harcra.

NAGY ELLENTÉT A NÉMET ÉS ANGOL HADJELENTÉSEK KÖZÖTT

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli: Az a tény, hogy London és Páris a nyugati fronton történt eseményekről ellentmondó híreket közöltek, azt bizonyítja, hogy az angol és

francia híradásoknak nem igen lehet hitelt adni. Ezek a híradások azzal a céllal láttak napvilágot, hogy ellensúlyozzák azt a csapást, amelyet Franciaország csapatainak visszavonása által elszenvedett. Éppen ezért ezek az értesülések jelentős német veszteségekről emlékeznek meg, sőt a francia katonai hivatalos közlemény szerint október 16-án és 17-én a németek körülbelül két-három ezer embert vesztek. A német nagyvezérkar a katonai hadműveletekről kiadott összefoglaló jelentésében kimutatja, hogy

október 17-ig a németek vesztesége 196 halott, 356 sebesült, 114 eltűnt és 11 repülőgép.

Ezek a számok a jelentés közzététele óta nem változtak lényegesen. Beszéltek ezután arról is, hogy a németek tengeraltjáróiknak egyharmadát veszítették el. A valóság az, hogy a németek veszteségei jelentéktelenek, mivel csupán három tengeraltjáró pusztult el. (Rador.)

Megélénkült a nyugati front

Párisból jelentik: A Havas ügynökség szokásos hárctéri magyarázata azt mondja, hogy ellentétben az elmúlt napokkal, hétfőn már erős harci tevékenység volt tapasztalható az egész arevonalon, de különösen a lotharingiai szakaszon.

Ebben mind a gyalogság, mind a tüzérség és a repülők is szerephez jutottak. A francia gyalogság tovább folytatta az ellenséges vonalak felderítését és több helyen helyi támadást is intézett az ellenséges állások ellen. Különösen élénk

volt a gyalogság tevékenysége a Mosel és a Blies vidékén, továbbá Saarbrückentől északra. Ezek a kezdeményezések azonban csak helyi jellegűek voltak, de

a jelenlegi várakozó helyzetben mégis jele-
lentősek.

Sikerült német foglyokat is ejteni. A mai nap folyamán mindkét oldalon megélénkült a tüzérségi tűz. A németek most használták első ízben a messzehordó ütegeiket. (Dunaposta.)

Az ellenséges országok belsejéig hatoltak a német és francia repülők

Párisból jelentik: Ezúttal történt meg első ízben, hogy

a német repülők mélyen bent Franciaország területén, felderítő repüléseket végeztek.

Kihasználva a kedvező időjárást, a francia repülőgépek hasonlóképpen felderítő utat tettek a német állások felett. A Havas ügynökség kiemeli azt a tényt, hogy a német repülők azáltal, hogy mélyen behatoltak francia területre, szakítottak eddigi magatartásukkal,

amely tulajdonképpen abban állott, hogy a német hadvezetőség propaganda célra használta fel azt az álláspontot, hogy sem a szárazföldön, sem a levegőben nem sérti meg a francia területet. Az egyik német repülőgépet 150 kilométerre Franciaország belsejében lelőtték. Mértékadó körökben hangsúlyozzák, hogy a német gépek felderítő útjai nem zavarták a lakosság nyugalomát, sőt egyetlen helységben sem jeleztek riasdót. (Rador.)

Az eddigi francia tengeri veszteségek

Párisból jelentik: (Rador.) A háboru első két hónapjában a francia kereskedelmi tengerészet hat hajót vesztett. Ezzel szemben négy német hajót fogott el, köztük a Halle nevűt is. Az elfogott német hajók 19 ezer tonnatartalommal rendelkeznek. A francia kereskedelmi flotta egy százalékát vesztette el.

AZ ANGOL KIRÁLYNÉ RADIÓBESZÉDE

Londonból jelentik: A Buckingham-palotából hivatalosan jelentik, hogy Erzsébet királyné november 11-én, este 9 órakor az 1918-ik évi békekötés évfordulójának napján, rádióbeszédet intéz a birodalom asszonyaihoz. (Rador.)

A HIVATALOS JELENTÉSEK

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése így hangzik: A Mosel és a Faltz erdő között levő szakaszon gyenge tüzereségi és felderítő tevékenység volt. Az arcvonal többi részén nem történt esemény. Négy ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Párisból jelentik: A nagyvezérkar hivatalos jelentése a következő: Az éjjel és ma reggel nyugalom volt az egész arcvonalon.

AZ ANGOL REPÜLŐK FELDERÍTŐ ÚTJAI

Londonból jelentik: (Dunaposta.) A légügyi minisztérium ma éjjel a következő jelentést adta ki:

A királyi légierő egységei ma éjszaka felderítő repüléseket végeztek az északnyugati repülőterek felett. A fennálló nehézségek ellenére az angol felderítők sok értékes megfigyelést tettek és sok fényképfelvételt készítettek.

Ausztrália háborus célkitűzései

Londonból jelentik: (Dunaposta.) Menzies ausztráliai miniszterelnök Melbourneban tartott beszédében kifejtette Ausztrália háborus céljait. Eszerint Ausztrália célja a kis nemzetek védelme. Ausztrália nem törekszik területi nyereségre és nem harcol az európai térkép visszaállításáért, mert pártatlanul szemléli minden kérdést. Reméli, hogy a szövetségesek nem ragaszkodnak a határok helyreállításához, hanem a valódi igazsáért és függetlenségért harcolnak és az önzertes nemzetek közötti igazi választvonal megvonásáért, továbbá az újabb háboru megelőzéséért, az igazság és az együttes biztonság érdekében.

AZ INDIAI PARLAMENT VISSZATASZTOTTÁ AZ ALKIRÁLY NYILATKOZATÁT

Londonból jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti Lucknovból, hogy az indiai egyesített tartományok kormánya lemondott. A lemondást a törvényhozó testület azon magatartása hozta magával, amellyel visszautasította az indiai alkirály nyilatkozatát a nemzetközi helyzet kialakulásával kapcsolatban.

DÉLAFRIKÁBAN CSEH-LENGYEL LÉGIOT TOBOROZNAK

Londonból jelentik: Capetownból érkezett híradás szerint ott a kormány engedélyével ide-

gen légió alakult. Ebbe a légióba sorozzák be azt a mintegy 100 főnyi cseh és lengyel nemzeti-ségi polgárt, akik a délafrikai unióban élnek. (Rador.)

TROMSÖBE ÉRKEZETT A CITY OF FLYNT

Berlinből jelentik: (Rador.) A City of Flynt amerikai gőzös Tromsöbe érkezett, ahonnan tovább folytatja útját német zászló alatt.

ELSÜLLYEDT EGY FINN HAJÓ

Londonból jelentik: (Rador.) A Jonu nevű 1241 tonnás finn hajó, amely a Balti tenger felől az Északi tengeren haladt, hétfőn robbanás következtében 10 perccel belül elsüllyedt. A legénység egyrésze, köztük öt asszony is, mentőcsónakban foglalhatott helyet, míg a többieknek vízbe kellett ugranok. Szerencsésükre 20 perccel belül a Mimosa nevű norvég hajó kihalászta őket. A hajótöröttet hétfőn este Anglia északkeleti részén partra tették.

REPÜLŐK HOLTTESTEIT VETETTE A TENGER

Londonból jelentik: A mai napon az angol partokra a tenger két német repülő holttestét vetette ki. Az egyik holttestet Mundesley, a másikat Happisburg helység közelében találták meg. (Rador.)

Párisból jelentik: A Calais közelében felelő Saratte nevű helységben ma örök nyugalomra helyeztek két német tengerészt, akik minirepülőgép pilótáiként egy napokban elpusztított német tengeralattjáróról származnak. A gyászartást egy katolikus és egy yreformátus szentelte. A koporsókat fekete-fehér-vörös sállobogó takarta. A zászlók fehér sávjában fekete kereszt dszllett. (Rador.)

LUXEMBURGI JELENTÉS A NYUGATI HARCTÉRI TEVEKENYSÉGRŐL

Luxemburgból jelentik: A Havas hírszolgálati ügynökség közlése szerint a luxemburgi társ mentén elterülő frontszakaszon a légi tevékenység egyre hevesebbé válik. A Mosel felől német oldalon hat repülőgépet láttak, amelyek nagy magasságban Luxemburg fölött repültek. (Rador.)

Kompromittáló levelet találtak egy prágai ügyvédnél

Angliából röpiratok terjesztésére buzdították a csehek

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint Zhenek Thon dr. ügyvédnél, a prágai zsidó hitközség alkalmazottjánál, egyéb súlyos terhelő adatokon kívül egy levelet találtak, amely kétségtelenül

bebizonyítja a kapcsolatokat a cseh zsidók és egy bizonyos londoni hírközpont között. A levelet egy Jaro nevű ember írta Londonból ez év október 13-án. A levél hangsúlyozza, hogy az angol hadügyminiszter, továbbá lord Churchill, lord Camrose és Eden az igazi lelke a háborúnak. Maga Chamberlain túlóreg.

Ha Churchill lenne a miniszterelnök, más-ként mennének a dolgok.

Az otthon maradt csehek egyetlen kötelessége, hogy nyugodtan várják a döntést. A levél szerint legfeljebb a propagandában segíthetnek. Közöljék az esetet és a megbeszültek számba és megkísérelhetik röpiratok nyomását.

A levél a német sajtóban nagy felháborítást keltett. Valamennyi német lap hangsúlyozza ennek az okmányoknak politikai jelentőségét és azt bizonyítja, hogy Európát a mai viszony között Anglia és a zsidóság döntően befolyásolják és hogy az angol háborús politika volt, amely meghiúsított minden béketerökvést. (Dunaposta.)

Rövidesen megkezdődnek a román-török-orosz tárgyalások

Olaszország megakadályozza a háboru továbbterjedését

Londonból jelentik bucarestii híradás nyomán: II. Carol király öfélése és a kormány tagjai legutóbb a következő kérdéseket tárgyalták meg a hazahívott román követekkel:

1. Az ankarai egyezmény hatása a balkáni politikára.

2. A délkelet-európai semleges államcsoport megalakításának lehetősége.

3. A balkáni államok és a szomszéd nagyhatalmak viszonya.

A bucarestii jelentés hozzáteszi, hogy Olaszország azon fáradozik, hogy megakadályozza a háboru áttérjedését a Földközi-tenger vidékére. (Dunaposta.)

Berlinből jelentik: Német politikai körökben híre jár annak, hogy rövidesen román-török-orosz tárgyalások kezdődnek.

Elutazott Moszkvába a finn küldöttség

A finn pártok nem egyeztek meg a Szovjet követeléseit tárgyalásban

Helsinkiből jelentik: A Haasakivi vezetése alatt álló finn bizottság a finn kormányhoz a pártok vezetőivel megfogalmazott írásbeli válaszával kedden este ismét Moszkvába utazott.

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A Havas iroda jelentése szerint a kormány és a pártok vezetői közötti tanácskozás hosszadalmas volt és nem tudtak megegyezni egymással a szovjet követelések tekintetében. Ezek a követelések a finn öbölben levő sz-

getek átengedésére és finn területen létesítendő tonai bázisok ügyére vonatkoznak. Az Aaland-szigeteket ismét megerősítenék, miként azt Finnország és Svédország kívánja, de a hármas finn-svéd-orosz bizottság ellenőrzése mellett. A követelésekhez hozzáteszi még a Ladoga tó északi részének határkijelölését, valamint jószomszédi és baráti közös nyilatkozat kiadása

CORSO mozgó

Katia

Bibescu Márta hercegnő regénye után készült film. II. Sándor cár szerelme a szépséges Dolgonkova hercegnő iránt. A főszerepben:

Danielle Darrieux

Legújabb Metro-Goldwyn híradó:
Legfrissebb harctéri felvételek!

Harcok szárazföldön, vízien és levegőben!

Awindsori herceg a fronton!

D. u. 3 órakor 17 leics helyárrakkal

A román-magyar viszony és a nemzetkisebbségi kérdés

Ezen a címen a Dacia temesvári felhívató-kiadvány legutóbbi számában Nistor Virgil dr. írt. Az irással foglalkozni kell, egyet azért, mert minden megnyilvánulás román és a nemzetkisebbségi kérdéssel kapcsolatban érdeklő a legszélesebbkörű magyar nyilvánosságot is, másrészt pedig a véleményeknek kölcsönös megismerése hozzájárul a viszony tisztázásához és kimélyítéséhez is. Nistor cikkében megállapítja, hogy a magyarságnak, Románia legnagyobb nemzetkisebbségének, államéletbe való beleilleszkedése nemcsak a belső, hanem külföldi befolyásoktól is függ. E tekintetben a belső viszonylatban a kormányok intézkedései folytán a magyarság részéről örömezős közlekedés mutatkozik. A magyar tömegek meggyőződtek róla, hogyha működésük az államélettel párhuzamosan halad, úgy misem útjában igényeik és jogos kívánságaik mélyre való elbirálásának. Kölcsönös őszinteség jellemzi a mostani viszonyt, mióta az irredentizmus veszített erejéből. Akik az egyesülés óta a magyarságot képviselték, megtorpedózták ezt az őszinteséget, melyet szóval hangoztattak, a valóságban nem gyakoroltak. Mióta a részvételük letűntek a színről, megváltozott a helyzet, mert a magyarság most azt vallja, hogy benne, ibi patria. Külpolitikai tekintetben ez a változás visszhangra talált Magyarországon. Magyar politikai körökben mindinkább előtérbe kerül a meggyőződés, hogy meg kell kezdeni a román szomszédal. Biztató jelek is mutatkoznak, ami talán annak a következménye, hogy Magyarországon érvényesül az olasz folyás, melynek célja a Duna-medence pacifikációja. Románia nagy érdeklődéssel kíséri a magyarországi fejleményeket, mert ezek befolyásolják a két szomszédnak való viszonyát is, — ez a cikkét Nistor.

Magunk is azt valljuk, hogy egy nemzetkisebbség sorsát nemcsak belpolitikai feltételek, hanem külpolitikai okok is determinálják. Ennek a ténynek a magyarázatában azonban eltér véleményünk a cikkirő nézetétől. Es helyre kell az utat az azt megállapítást is, hogy husz éven át a magyarság, vezetőinek befolyása révén, az államérelkekkel ellentétes magatartást mutatott. Ez azt jelenti, hogy a régi Magyar Párt és annak vezetői nem azonosították magukat Románia érdekeivel, centrifugális érdekek szolgálatában állottak és így az egész nemzetsoportot tévutakra vezették. Ha ez valóban így volt volna, akkor a mindenkori román kormányok nem tárgyaltak volna velük, nem kötöttek volna paktumokat a Magyar Párttal és bizonyára lehetetlenné tették volna azt is, hogy ezek az állítólag államellenes magyar vezetők a parlamentben is helyet foglalhassanak. Ezzel szemben tény, hogy a régi Magyar Párt loyális volt, mindenkor román államférfiak is elismerték, velük tárgyaltak, kívánságaikat meghallgatták és közbenjárásuk folytán sokszor megértő intézkedéseket is fogadtak. Nem a magyarság magatartása változott, hanem változott a helyzet maga.

Emlékeztet, hogy a régi párturalmi rendszer mellett milyen vetélkedés folyt minden kormányváltozás alkalmával, a választások előtt, hogy a választási harcban induló egyes pártok megnyerjék a maguk számára a nemzetkisebbségek szavazatait. Valóságos alkudozás folyt és nem elvek körül folyt a vita, hanem egymásra való rálicitálás az ígéretekben. Ennek a párturalomnak minden hátrányát érezte az egész ország és így természetesen a nemzetkisebbségek is. A pártélet megszüntetésével gyökeresen változott a helyzet és ezen helyzetváltozás következtében született meg az új korszak az állam és ezzel a nemzetkisebbségek életében is. Ha tehát ítéletet akar gyakorolni a régi rend fölött a cikkirő, akkor az egész rendszert kell elítélnie és nem kiragadni a magyarságot és akkori vezetői ellen elkészett vádak emelni.

Elismerjük, hogy a nemzetkisebbségi ügy bizonyos mértékben külpolitikai viszonyok függvénye is. Láttuk és tapasztaltuk a magunk bővítésén, de más nemzetkisebbségek sorsfordulatain is, hogyha a hazát adó állam és a nemzetkisebbségek anyországa között a viszony szilárd és bensős volt, akkor ez kihatással volt az illető nemzetkisebbség sorsára is. Ha a viszony romlott, akkor ennek következményeit az illető nemzetkisebbség is érezte. Bizonyos, hogy hosszú éveken keresztül a viszony Románia és Magyarország között nem volt zavartalan.

Sokszor, ha hivatalosan mutatkoztak is a baráti közlekedés kísérletei, nemhivatalos tényezők igyekeztek ezt a viszonyt megzavarni. Nehéz eldönteni a vitát, hogy a csirke volt-e előbb, vagy a tojás. Nemhivatalosan mindkét részlől történtek hibák s mulasztások. Emlékezzünk csak vissza a tulzó sovíniszta sajtóorgánomok állandó izgatására innen is, tülről is, vagy a rádióharcokra. Az irredenta és irredentaellenes mozgalmak, a revíziós és revízióellenes ligák működése egyformán nem járultak hozzá ahhoz, hogy Románia és Magyarország között jószomszédi viszony alakuljon ki. Hiába emeltek fel óvó szavakat politikusok és publicisták itt is, tulan is, hiába hangoztatták a két nemzet és két állam egymásrautaltságát, hiába igyekezett a romániai magyar sajtó tekintélyes része a hidverés munkáját vállalni, az elvult szenvedély minden békés építő munkát lehetetlenné tett.

Meg kellett szünnie nálunk a párturalom kinövésének, egy pártokon felül álló kormányzati rendszernek kellett következnie, hogy a kedélyek lecsendesedjenek és új korszak vehesse kezdetét. Es még valaminek kellett jönnie. Háborúnak és az egész világra ráterpeszkedő háborús feszültségnek, hogy kinyíljanak a szemek és ráébredjenek a veszedelemre, mely a ma még kívülállókát fenyegetheti. Magyarországon és Romániában is tudatára jöttek annak, hogy sokkal több forog kockán, mint két szomszédos állam viszályának mikénti elintézése. A viszonyok kényszerítő ereje megmutatta az utat, mely nem egymás ellen, hanem egymás felé vezet. A Duna medencéjében fekszik Románia is, Magyarország is. Államhatalmi és politikai, elsősorban pedig gazdasági érdekek elválaszthatatlanul egymásra utalják a két nemzetet. Az óriási szláv tengerben két kicsiny sziget, mely nem engedheti meg magának az egymás elleni fenekedés és acsakodás luxusát. Es ez a két nemzet és két állam közötti közlekedés vált elhatárolhatóvá a romániai magyarság mai sorsára is. A feszültség enyhülésének természetes következménye lett a romániai magyarság sorsának enyhülése. Ilyen értelemben vannak befolyással a külpolitikai események a nemzetkisebbségek életére. Tehát nem a nemzetkisebbségek magatartása befolyásolja két állam vi-

Aki látja szép,
fehér fogait,
irigyliz ezért.

Chlorodont
fogpasta

szonyát, hanem az érdekelt államok viszonya a nemzetkisebbségek sorsát.

Minden vitán és elmélkedésen túl örülnünk kell, hogy a helyzet így alakult. Es remélünk, hogy ez nemcsak átmeneti állapot, ideiglenes enyhülés lesz, hanem nyitánya egy teljeseen új korszaknak, melyben Románia és Magyarország jószomszédi viszonyban lesz és marad egymással, egymás jogainak és érdekeinek kölcsönös tiszteletében élnek egymás mellett. Ezt kívánja mindkét állam magasabb érdeke és ez kívánja saját magunk sorsának jövőbeli alakulása is. (v.)

Pénteken kerül szavazás alá az amerikai embargo-javaslat

Washingtonból jelentik: (Rador.) A kamara határozati javaslatot fogadott el, amelynek értelmében a semlegeségi törvény vitája csak kedden és szerdán folytatható. A szavazás csütörtökön este vagy pénteken reggel történik.

Washingtonból jelentik: (Radiopress.) Az Egye-

sült Allamok pénzügyminisztere, Morgenthau bejelentette, hogy az amerikai kincstár holnap 250 millió dollár értékű kincstári jegyeket bocsát ki. Ezek 1 százalékos kamatot hoznak és 1943 év június elején kerülnek beváltásra.

Hat olasz miniszter kivált a kormányból

Változások a hadsereg és a fasiszta milícia vezetésében

Rómából jelentik: (Radiopress.) Az olasz kormányban, a fasiszta pártban és az olasz hadsereg főparancsnokság vezető tisztségeiben széleskörű átszervezés ment végbe.

Mussolini miniszterelnök elfogadta az olasz kormány hat tagjának lemondását. Elfogadta kormánváltást a hadsereg főparancsnokság 3 tagjának és a fasiszta párt vezetőjének a lemondását is.

A lemondottak között van Santini, Alfieri miniszterek, ezenkívül a népnevelésügyi miniszter, a devizügyi miniszter, a közmunkaügyi miniszter és a miniszterelnökségi államtitkár. A hadsereg vezetői közül lemondott Parianu hadügyi államtitkár, a hadsereg vezérkari főnöke és Valle tábornok, a légügyi miniszter. Végül a lemondottak között van Strate, a fasiszta párt főtitkára is. A lemondottak Mussolini miniszterelnök kifejtett működésüknek köszönhetően fejezte ki. A fasiszta párt új főtitkárává a miniszterelnök Ettore Mutti, a fasiszta milícia főkonzulját nevezte ki, aki mindössze 37 éves ember és aki, mint önkéntes résztvevő a vi-

lág-háborúban, majd a keletafrikai hadjáratban és a spanyol polgárháborúban is, ahol több ízben megsebesült.

A hadsereg vezérkari főnökévé és hadügyi államtitkárává nevezte ki a miniszterelnök Graziani tábornokot.

Strate, aki nyolc éven át volt a fasiszta párt főtitkára, a miniszterelnök a fasiszta milícia vezérkari főnökévé nevezte ki. Kinevezte a miniszterelnök Riccio korporációs miniszternek, Pavolinit népnevelésügyi miniszternek, Ricardit devizaminiszterre, Pastinarit földművelésügyi miniszternek, Vanittit közlekedésügyi miniszternek, Terenát közmunkaügyi miniszterre. Pricolat kinevezték légügyi államtitkárává, Perucit afrikai miniszterre és Alfieri nagykövetté nevezte ki későbbi beosztással.

A Német Távirati Iroda közli, hogy jól értesült körökben az olasz kormányban bekövetkezett változás

nem jelent mást „országváltásnál”. A kormány átszervezésének semmi kihatása nincs a Duce eddigi politikájára. (Rador.)

Bánsági írók és tudósok nyomában a százötven éves kassai városi könyvtárban

(Kassai tudósítónktól.) A klasszikus műveket kedvelő olvasók és a filológusok bizonyára meglepődnek, azon, hogy Kassán, a magyar felvidék ezen gyönyörű városában, százötven év óta van magyar városi könyvtár. A város főuccájának egyik palotájában husz hatalmas terem foglal el ez a könyvtár. A városi könyvtár az előbbi cseh uralom alatt is megtartotta magyar jellegét és több mint százezer ritka értékű kötetével, nemzetközi viszonylatban is jól ismert könyvtár. A városi tanács nagylelkűségére vall, hogy a könyvtárt nemcsak a magyarországi lakosok, hanem az idegenek is teljesen ingyen látogathatják és a szebbnél-szebb műveket díjlanul otthon is olvashatják. Amint élvezhetők a könyvtárban Arany, Petőfi, Jókai, Mikszáth, Herczeg Ferencz örökbecsű munkái, azonképpen olvashatók ugyanott a román remekirodalom alkotásai eredeti foglalatban, vagy kifogástalan magyar átültetésben. Legalább

ezeröttszáz-kétezer személy fordul meg naponta a kassai városi könyvtárban,

amely nemcsak a komoly irodalmat sugározatja ki, hanem népies művekkel is szórakozást nyújt. Budapesti és kassai magyar napilapokon kívül ugyancsak teljesen ingyen olvashatók külföldi újságok is, közöttük

a román *Tribuna* című napilap és a Temesvárott megjelenő *Déli Hírlap* is.

Szinte kaszinószerű érzés fogja el az olvasót a sok újság között. Sport, tudományos és képzőművészeti folyóiratok hozzájáruznak ahhoz, hogy a látogató a könyvtárban egy-két órát töltsön el és értékes impressziókkal gazdagodva távozzék.

A városi könyvtár nyelvészeti műveiben tanulmányoztam a családi nevek geneológiáját és el-

mélkedtem a nevek fonetikáján. Véletlenül kezembe akadt ekkor

a százötven év óta fennálló premontrei gimnázium

diszes borkötésbe foglalt hivatalos katalógusa. Ennek lapjain megőrkítve szerepelt Vuchetich Márton dr. neve, aki bölcsész volt és tizenhét évén át — 1792-től 1810-ig — mint a gimnázium tanára működött, később pedig Budapestre a Magyar Tudományos Akadémiában is diszes pozíciót töltött be. Ujságírói nyugtalanságomban felfedeztem, hogy az ékes latin nyelven fémjelzett Vuchetich Márton dr. a temesvári *Déli Hírlap* főszerkesztőjének ösnagybátyja. A szépirodalmi könyvek között megtaláltam néhai Joanovich Sándor, volt temesi főispán, miniszteri tanácsosnak 1915-ében Temesvárott az Uhrmann Henrik-cég kiadásában megjelent *Saját versek és azok fordításai* című művét. Erdékes, hogy

ennek a könyvnek az első példánya került annak idején Kassára,

amelyben még az illusztris szerzőnek a saját korrekturái is láthatók. Berczik Árpádnak, az ugyancsak temesvári születésű híres irodalmárnak ifjúkori művei szintén a kassai városi könyvtárban díszelnek, de Kiss József, a valamikor Temesvárott élt magyar költőnek a Bánság metropolisában formált verseiben is lehet gyönyörködni a kassai könyvtárban. A könyvtár agilis igazgatójának, Péterfy József dr.-nak érdeme, hogy a kassai városi könyvtár a kultúra, társadalom és erkölcs szemzőgéből nézve visszatükrözteti Magyarország történelmi múltját és jelenét.

Szóllós Gyula

Három évi börtönre ítélték Dudesti polgármesterét

Bucurestiből jelentik: A második hadtest tegnap itélkezett Constantin Branzoi dudesti polgármester ügyében, akit lázadással, törvénytelen tartóztatással, testi sértéssel vádoltak, valamint Ion Vasile ügyében, aki szintén testi sértés vádjával állott a hadbírótság előtt. Két napos tárgyalás után

Brazoiut a fenti vádpontokban bűnösnek mondták ki és ezért összesen 3 évi börtönbüntetéssel sújtották, de a 101-ik szakasz alkalmazása következtében csak két évet kell börtönben töltenie. Ion Vasile 4 hónapi fogházra ítélték.

Légvédelmi előadások ma és holnap

November 1., szerda, délelőtt 10—12-ig a Capitolban román előadás nőknek A-tól M-ig.

November 1., szerda délelőtt 10—12-ig az Apollóban román előadás nőknek A-tól M-ig.

November 2., csütörtök délelőtt 10—12-ig a Capitolban román előadás nőknek N-től Z-ig.

November 2., csütörtök délelőtt 10—12-ig az Apollóban román előadás nőknek N-től Z-ig.

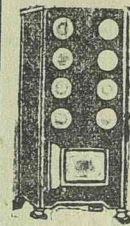
A madártani muzeum igazgatójának vasárnapi szórakozása

A Kulturpalota Marasesti-uceai frontjának harmadik emeletén van a madártani muzeum. A világos helyiségeknek tizenhárom uceai ablaka van. Vasárnap, a zuhogó eső idején Lintia Dionisie igazgató, akinek valami irodai dolga volt hivatalos helyiségében, bement a muzeumba. Mikor benyitott, rémülten állott meg a közömbben. A rossz szerkezetű ablakokon keresztül kicsi patakokban csurgott be az eső. Valamennyi uceai ablak alatt jelentős töcsa állott már akkor. Az igazgató úgy gondolta, ha az esőnek továbbra is szabad bejárata marad a hibás ablakokon keresztül, tönkremegy a helyiségek parkettje, sőt keresztül ázhatik a padmaly is. Sietve előkeresett egy vödört és szivacsot. A vizet szivacsos szedte fel és benyomta a vödörbe. Mikor megtelt a vödör, kiment a folyosóra, beleöntötte a vízvezeték kagylójába a vizet és újból kezdte a vizgyűjtést. Így haladt egyik ablaktól a másik ablakig és mire eljutott az utolséhoz, az elsónél már ismét friss töcsát talált. Tizenhét vödör vizet szedett így össze a késő délutánig. Ilyenformán a vasárnappja igen kellemesen és vidáman telt el. Már most felmerül a hamleti kérdés: megcsinálta-e a város a rosszul záródó ablakokat, vagy pedig hagyja meg az igazgatónak esős vasárnapokra ezt a kedves szórakozást?

Új szolgálati beosztások a temesvári rendőrségen

Gritta Ovidiu rendőrkezes a szolgálat érdekében új hivatali beosztást eszközölt. Eszerint a rendőrség közigazgatási osztályának élére Luputi Andrei komiszárus került, aki eddig a rendőrség titkári hivatalának ügyeit intézte. A rendőrség MONT hivatalának vezetője Danciu Traian komiszárus, aki egyben az ingatlan könyvek és a népesedési hivatal főnöke is. A katonai ügyosztály vezetője Rantu Mihai segédkomiszárus. A belvárosi rendőrkomiszáriátus vezetését Musteti Coriolan komiszárus vette át, aki eddig a gyárvárosi rendőrség főnöke volt. A gyárvárosi rendőrség főnöke Glajaru Ioan dr. komiszárus lett, aki eddig az erzsébetvárosi rendőrséget vezette. Az erzsébetvárosi rendőrség élére Popescu Dumitru került, míg a józsefvárosi rendőrség vezetője Adamovici Petru komiszárus lett, aki eddig a közigazgatási osztály főnöke volt. A meghaló rendőrség élén továbbra is Alexi Virgil komiszárus maradt, míg a józsefvárosi állomási rendőrség vezetője Draganescu Silvestru komiszárus maradt. A temesvári rendőrség büntetői osztályát Santau Dumitru komiszárus vezeti, helyettesei Ciorogariu Constantin dr. és Dumitrescu Ioan komiszárusok, akik eddig a belvárosi, illetve józsefvárosi rendőrséget vezették.

A ZEPHIR KÁLYHA

szencziációs ujjítás a fűtési technikában. Fűtési határfoka 80 százalék, vagyis a fűtőanyag több mint 3/4 részét hasznosítja.

Gyártó: Szántó D. és Fia
Oradea, 3tr. Mărăsesti 8. sz.
Képviselet:

Jäger Petru

Timisoara, Bulev. Carol 3
Strada Vacarescu 3

Forgács Matei

Nyitott lélek

Csikszentdomokos községben, ebben a kis hely faluban temetés volt vasárnap. Egy hatvanrom esztendőes egyszerű asszony temettek. Volt kimagasló egyéniség, Erdélyben kevesen tudták arról, hogy élt, saját szűkebb hazájában sem a tott maradványt, mégis sokan jöttek el a végteszóra országgrézünk távoli részeiből is. Márton Arontonné feküdt a ravatalon és meggyőzt, sokat szenvedett arcán a halál elsimította az élet barázda. A koporsó fejénél egyszerű fekete reverendában állott egy pap, az elhunyt fia: Márton Aron Erdélyi római katolikus püspöke. Ezuttal nem díszlett fel a püspöki süveg, az aranyos fópásztori bot a csillogott kezében, Márton Aron nem mint püspök jött a temetésre, hanem mint mélyen sujtott, alkotó fia, akinek forrón szeretett édesanyját szolgált a halál. Ugyanugy zokogott ő is, mint bármás, aki édesanyját temeti, ugyanugy megtörténés a tragédia, mint embertársait, akik a legfőbb kötelességüket teljesítik, anyjukat temetik.

Márton Aron Kolozsvárról püspöki utasítást küldött a csikszentdomokosi plébánosnak, hogyan miképpen történjen a temetés. Ezt a fópásztori iratot, amelynél szebbet, nemesebbet és emberibb keveset írtak, érdemes szősz szerint leközlölni:

„Azt akartam, hogy édesanyám temetése egyszerű és az egyház rendelkezéseinek megfelelő legyen. Egyszerű székely asszony volt, aki egész életében hajnaltól késő estig dolgozott, nélkülözött, a gondot családjáért s amikor a munkában kifáradt pihenőre tért, akkor a gyermekeiért imádkozott. Életében nem különbözött a többi székely édesanyjától semmiben s nem akar különbözni a halálában sem. Ezért úgy temeljük, ahogyan az egyház előírja, ahogy őseink halottaikat századok óta temetik.”

Egyszerű székely asszony volt, aki egész életében hajnaltól késő estig dolgozott... Márton Arontonné tartja a földet, amely azon a vidéken most az emberekhez és minden kalászáért keményen dolgozni. Bizony nélkülözött, amikor rossz esztendő jöttek és talán száját is megvonta a fakított, hogy gyermekeit felnevelhesse. Egyszerű falusi székely asszony volt, amelyen azon a vidéken ezer meg ezren van, nem különbözött semmiben a többi székely anyától, legfeljebb abban, hogy megszülette Aron fiút, akit a saját tehetsége, tudása, mélyégsége hitecsodálatai ukaraterje lendített fel a püspöki méltóságra. Ennek az egyszerű asszonynak nem jár díszes temetés. Ugy temessék el, mint a többi földet tározó székely édesanyját. Ez a gesztus valóban püspöki volt, méltó Márton Aronhoz.

„Megtöltöttem a családnak, hogy tort rendezz — szól a püspöki utasítás — mert a halott lelki üdvének nem azzal használunk, ha tort ülünk, hanem azzal, ha szent hitünk tanítása szerint alamtámadunk és az elhunyt lelkeért tiszta szándékkal imádkozunk. Ezért, amit a család erre szánt, természetben felajánlunk a szegények között, magam részéről pedig felajánlok tízezer leit, hogy azt a plébános úr az egyháztanács és iskolaszék megállapításával legszegényebb intézményünk: a katolikus iskola előhívra fordítsa. Ezenkívül gondoskodik megfelelő alapítványról, hogy szeretett jó édesanyját lelki üdvéért évente kétszer: Szent Julianna napján és halála évfordulóján liberás szentmise mondassék. A szentmise és az imádság erejével óhajtom, nemes lelkét a jó Isten irgalmába ajánlani, mert nagy szeretetet, a sok gondot, nélkülözést és fáraságot, amit pártatlan jószággal értünk egész életében magára vett, másképp nem tudjuk meghálálni.”

Pásztorbot és mitra nélkül, egyszerű fekete pártában imádkozott a püspök halott édesanyja koporsója előtt. Itt csak porig sujtott fíu volt, aki legdrágábbtól, az édesanyjától búcsúzott. És a lóba gő gyertyalángok mellett, az egyszerű fakoporsó előtt, a kis székely paraszti ház udvarán Márton Aron ellanló gyászos percelre maga is visszaváltott egyszerű székely férfivá. Így volt szép, így volt igaz, így volt emberi. És itt mutatkozott meg, hogy valóban vezetésre és tanításra elhivatott fópásztor.

AKIKRŐL MA BESZÉLNEK

KALLIO ÁLLAMÉLNÖK

Nevét a világsajtó napok, sőt hetek óta ismétli, a finn-orosz viszony forró feszültségével kapcsolatban. A világ hamar megtanulta az ő és társai: Cajander miniszterelnök és Erko külügyminiszter nevét, noha a világ torlódó eseményei, a háborus fej-

nek és a világrések súlyos állásfoglalásai időközben éppen eléggé igénybe veszik az írást és figyelmet. Kevesen tudják, hogy a finn ellenállás élén Kallio, Cajander és személyében egy volt kispálya, egy botanika-professor és egy diplomata újságíró áll. Kültette Ylivierka községben 1873-ban a családnak megszületik a harmadik gyermek, Kyöstire keresztelik. A fiú élénk, értelmeforgású gyerek, szüleinek szemefénye, kedvvel gazdálkodik — egészen 22 éves

kor kezd politikával foglalkozni, hogy a érdekeit megóvja. A századforduló a finn parasztpárt listáján bejut a parlamba, mint szenátor. Amikor a cári birodalom összeomlik, a Szovjet hozzájárul a finn népességéhez, de ők teljes önállóságot akar. 1917 végén ki is kiáltják az önálló Finnországot. A vörös hadsereg és a finn kommunizmusban új felkelést robbantanak ki, a német csapatok segítségével vernek le a vörös Gusztávot, a finn szabadsághősök. A fiatal új állam második legnagyobb vezetője, mint ilyen jelentős szerepet játszik a háborúban.

Kallio nem sokára miniszterelnök lesz s még ebben megbízják az ország kormányzásáért fontos törvényjavaslatok válnak törvénytervezetéseinek alá. Különösen jelentős a melyek a kisbirtokosság és a mezőgazdaság-üzemek érdekeinek felkarolásával viszik be az ország gazdasági javulását.

Kallio kilenc ízben választják meg a képviselői elnökvé. 1927-ben pedig a finn nemzet elnöke lesz. Néhány éve emelte népe a nemzeti székbe, s azóta közmegegyezéssel be az fontos pozícióba.

Kallio elnök a napokban érdekes és érdekes beszédet adott a svéd sajtónak, amelybe az egész világsajtót. Hangsúlyozta ebben, Finnország nem fenyeget senkit, nem akar től semmit, de azt követeli, hogy őt is a békeben és engedjék továbbra is nyugodtan dolgozni szabadságáért és nemzeti érdekeiért.

ERKO KÜLÜGYMINISZTER

A finn külügyminiszter az együttes leg-
jobb tagja mindössze 44 esztendő. Ennek
ere hosszú és érdekes diplomáciai működés
lőtte.

Újságíró családból származik, atyja a finn
legnívósabb lapjának volt a főszerkesztő.
Eljas Erko jogi tanulmányokat végzett,
a külügyi szolgálatba lépett. 1919-ben a pá-
rti követség attaséja lett, majd nem soká-
nyugvart követségi titkár. Két éve párisi mű-
ködése után Tallinba helyezték át, majd innen
Londoni követséghez került. 1927-ben hazahív-
ta a külügyminisztérium politikai osztály-
vezetését bízták rá, osztályfőnöki ranggal.
A következő évben kilépett a külügyminiszter-
tan szolgálatából, mert az egyik legnagyobb
lap a „Helsingin Sanomat” főszerkesztői
sát kellett elvállania. Elegáns okfejtéssel
szert cikkeit, meggyőző érveléseit finn poli-
ti és társadalmi körökben nagy helyesléssel
érdeklődéssel olvasták.

A harmincas évek elején a Cajander-kor-
nyalba tárcánkülli miniszternek neveztek ki,
mely bevalasztották a törvényhozótestületbe és
valamint a sajtóban fejtette ki nézeteit a
politikai helyzetről, s Finnország külpolitikai
szervezéséről. Egyik legmeggyőződésebb
a finn semlegességnek s azt hirdeti, hogy
Finnországnak feltétlenül meg kell védenie sem-
legességét.

Külügyminiszteré a múlt év végén decem-
berben neveztek ki s azóta megszakítás nél-
kül irányítja Finnország külügyét, s képviseli
azt a külföldi tárgyalásokon.

NAGY UTAT
TETTÜNK MEG ÉS
IZMAIM
MEGMEREVEDTEK

AZONNAL
MEGSZABADULSZ
FAJDALMAIDTÓL, HA SLOAN'S
LINIMENTET HASZNÁLSZ

Ne várja meg, hogy a természet maga dolgozzon akkor, amikor valamilyen okból megmerevedtek az izmai. A fájdalom sokáig kizozhatja. Kenje be Sloan's Linimenttel és izmaiban azonnal megezt érez, amely nagyobb mennyiségű friss, egészséget adó vért hoz magával. Sloan's Liniment enyhíti a neuralgikus fájdalmakat, a hülés okozta fájdalmakat, csuiz, köszvényt, zsábat és elozlatja a rándulás és ütés okozta vértólulást.

SLOAN'S LINIMENT
a család gyógygyeje

Fokozza
A
SZERVEZET
TEVÉKENY-
SÉGÉT.

Néhány adat a buvárhajóharc pusztításairól

Hogyan dolgoztak az elmúlt világháboruban a tengeraltjárók

Anglia a tenger felszínén uszó hajóhadával végzi a Németország ellen életbéléptetett tengerzárát. A németeknek hasonló céllal Anglia ellen alkalmazott eszköze a buvárnaszád.

Melyik eszköz lesz a hatásosabb?

Ezt ma még senki sem mondhatja meg. De a világháboru buvárnaszádjainak szereplése bizonyos következtetésekre enged alkalmat. Ime!

Feltehető, hogy most is, miként a világháboru alatt, Anglia kikötőibe naponta átlag 400 gőzös fut be, hogy a behozatalra szoruló szigetországot mindenféle szükségleti cikkel ellássa. A buvárnaszádok feladata tehát abban rejlik, hogy elpusztítsák ennek a behozatalnak oly jelentékeny szálalékát, amely elegendő akár a lakosság élelmezésére, akár a hadiipar teljesítésére szükséges behozatali mennyiségnek a feltétlenül szükséges mértéknél kisebbre való csökkentésére. Ilyenformán lehetséges volna a szigetországnak fokozatos kiéhezete. Ugy hírlik, hogy ilyen célra Németország a jelen háboru kezdetén 45 buvárnaszádot alkalmazhatott. További 22 pedig építés alatt volt. Valószínű, hogy a németek már szeptember elején hozzáfogtak a buvárnaszádok tömeggyártásához, ahogyan azt 25 évvel ezelőtt is tették.

A világháboru kezdetén a németek 24 buvárnaszáddal rendelkeztek, de a háboru folyamán annyit építettek, hogy

Közel 200 buvárnaszád elvesztése után, 1918 végén még ugyanennyi naszádjuk volt.

Rettenetes károkat is okoztak az antant kereskedelmi tengerészetének, sőt Angliát a háború-vesztés küszöbére juttatták. Az 1917. február 1-én megindított korlátlan buvárnaszádháboru eredménye februárban 250 elsüllyesztett hajó (468.000 tonna), márciusban 325 hajó (500.000 tonna), áprilisban 423 hajó (849.000 tonna) volt. Az utóbbi hónapban minden negyedik hajó, amelyek Anglia kikötőiből kifutott, a buvárnaszádok áldozata lett.

A német számvetés az volt, hogy ha 5 hónap kereszttül havonta 600.000 tonna ellenség hajótért a tenger fenekére küldenek, Anglia

kénytelen a fegyvert letenni. A németek nem számítottak rosszul. Az angolok ugyanis nem viselhették volna el katasztrófális hatás nélkül a hajóterben bekövetkezett pusztulást, ha hajógyáraik nem tudnak bizonyos idő mulva ugyanannyi hajótért gyártani, mint amennyi a buvárhajó háború következtében veszendőbe ment.

1917-ben ugyan ezt még nem sikerült elérni. A hajóter különösen a tavaszi és nyári hónapokban rohamosan fogyott. A dolog kezdett veszedelmes alakot ölteni. Jelliceo angol tenger-
nagy, a nagy flotta főparancsnoka 1917. március végén kijelentette, hogy Anglia pár hónap mulva kénytelen lesz a küzdelmet feladni, ha nem sikerül a hajóterben való állandó veszteséget csökkenteni, illetve a buvárnaszádháboru leküzdeni. A hajóter-vesztés azonban még hónapokon át aggályosan nagy volt: májusban 560.000 tonna, júniusban 630.000, júliusban 510.000 tonna. Az őszi hónapokban aztán beállt a csökkenés, de októberben még felgrott 400.000 tonnára. A háboru elvesztésének veszélye tehát még mindig kísértett. Végül sok fontolgatás után megtalálták a védelem módját. Ez abban állt, hogy az Anglia felé futó gőzöskéket kisebb-nagyobb szállítmányokba (eleinte 10—20, később több gőzösből álló köteléke) foglalták össze és ezeket kisebb hadihajókkal kísértették. Ez aztán egy csapásra egy százalékra csökkentette a veszélyt, illetve veszteséget. Egyben pedig tökéletesítették a védekezést a buvárnaszádok ellen.

Jelliceo tengernagy írja, hogy szállítmány kísérésére az amerikaiak 256 hajót (torpedóvá-
dászt, felfegyverzett gőzöst, stb.) adtak, míg angol részről 150 ilyen hajó végezte ezt a szolgálatot. Külön szervezet végezte ezenfelül a német buvárnaszádok által lerakott aknáknak eltávolítását. Az ilyen aknáknak 1917-ben 139 entente és semleges gőzöst pusztítottak el.

A teljes pusztítás számai: 18.7 millió entente hajóter, 13.000 angol kereskedelmi tengerész, majdnem 200 német buvárnaszád, 5300 fő német haditengerész.

CAJANDER MINISZTERELNÖK

Kallio arca mellett egy tudós mosolygó arca néz le a finn közhivatalokban a falon elhelyezett képekről: komoly szemű, tudósi szakáll, bajusz és két nevető szem, ez Cajander finn miniszterelnök. Ki hitte volna, hogy a válságos hetekben reá nehezedik a finn kormányzás gondja-baja. Aimo Kaarlo Cajander ma pontosan 60 éves. Régi tanárselemből származik, atyja a helsinki gimnázium rektora volt. Önmaga a növények nagy kedvelőiként szak-
tárgyvaiként a botanikát és a fizikát választotta. 1906-ban már a növénytan magántanára a helsinki egyetemen. 1911-ben pedig ugyanott az erdőgazdálkodás professzora.

Több kutatóutat tett országában, a kül-

földön, így főként Északoroszországban, Szibériában és egyébutt. Finnországban megalapítja az erdősztudományi társaságot — ennek a kérdésnek európai híri szakértője — számos tudományos munkát ad ki, amelyeknek külföldön is nagy visszhangjuk van (a legelső, háromkötetes nagy munkája 1903-ban jelenik meg), mindeddig azonban félre áll a politikától, amelynek nem is kedvelője. 1922-ben azonban az államelnök egynem utasítására át kell vennie a miniszterelnökséget, melyet két évig tölt be általános megelegedéssre. Később a honvédelmi tárcát bízzák rá, 1928-ban a mezőgazdasági és az erdőgazdasági oktatás újjaszervezésére állami bizottságot állítanak fel s ennek vezetésével őt bízzák meg. E téren is igen sok bevált alkotás fűződik nevéhez.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre dr.

Halottak napján

Furcsa, sűrű köd borong a sírhantok között. Bolyongok félve a ködben, s ahogy lépek és nézek, nézem a semmit, egy görbülő ív formálódik a ködnek formátlanságából s előttem áll mereven a kérdés: Miért?

Igen: Miért? Ennyi élet, cél, vágy, bűn és erőny és szent akarás — miért? Elet. Miért?...

Halkan sercegnék a gyertyák. Valahonnan távolból, nagyon messziről fojtott, suttogó hangokat hoz a szél és elkábit a krizantémillat... Körülöttem fájás, könnyek és könnyek és fájás — hát ezért?

Annny szeretet, minden, minden csak por legyen, más semmi, hát ezért?!

Mi is az élet? Egy gyertya-füst, mely szertefoszlik? ... Kód. Kód és megint csak kód. Előttöm áll a kérdés. A rejtély: Miért? ... Szinte érzem, mint leng körülöttem Idő és Tér nélkül a Lét...

Valami szívembe markol és éles karmaival szívem húsába vág, valami rejtett erő fojtogatja torkomat és lelkemből kitor a kétségbeesett zokogás: Hát ezért? Nem! Az nem szabad, hogy úgy legyen... Ó, Istenem!

Istenem... Kétes árnyak, sejtések lassan kúsznak, felém jönnek áthatolhatatlan semmik, kérdések, mérték és formálódik lassan a kód, farmátlansága újból alakot ölt és diadalmasan, ragyogón, örök ígéretként, biztatón, mindenre feleletet s célt adón áll előttem: a Kereszt!

KRISTÓF MARTON

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZAMA a szerdai Mindszentek ünnepe miatt péteken reggel a rendes időben jelenik meg.

Lindbergh ezredes ellenfele az — anyósa lett. Londonból jelentik: Lindbergh ezredes a világhírű amerikai óceánrepülő, akinek a semlegességi törvényt módosító ellenzéki beszéde nagy port vert fel, váratlanul „félelmetes” ellenfelet kapott anyósa, Morlow Erzsébet asszony személyében. Morlow Erzsébet tüntetőleg beiratkozott a semlegességi javaslat felülvizsgálatát sürgető bizottságba, amelynek ülésén élesen szembe szállt veje érzelmeivel.

Herriot a Columbia egyetem díszdoktora. Párisból jelentik: Mac Cann, a párisi Columbian Club elnöke, Herriot Edvárdnak átnyújtotta a newyorki Columbia egyetem díszdoktori oklevelét. (Rador.)

Nagy erkölcsi sikere volt a zürichi kiállításnak. Zürichből jelentik: Ma bezárták a svájci nemzeti kiállítást, amelynek főként erkölcsi sikere volt, nagy, mert felkeltette és megerősítette a svájci nép bizalmát hazája iránt. A kiállítást 10 millió ember látogatta meg.

November 1
Szerda
Mindszentek,
Marianna

November 1-én ünnepli meg a római katolikus egyház Mindszentek, — Pestum omnium sanctorum — az összes mennybéli üdvözültek emléknapját. Ez az ünneplés nemcsak azoknak a megboldogultaknak szól, akiket az egyház a szokásos eljárás után hivatalosan szentnek jelentett ki, hanem annak a számtalan jámbor elköltözöttnek is, aki földi életében istenfő és jámbor életet folytatott és földi pályájának befejezése óta lelke a Mindenható trónjának közelében tartózkodik.

1833. november 1-én született Jankó János híres festő és karikaturarajzoló. Képeiben a magyar népiélet változatos jelenetét örökítette meg. Nagyon kedvelték humoros rajzait és évtizedeken keresztül legkeresettebb rajzolója volt a vicclapoknak.

1903. november 1-én halt meg Mommsen Tivadár világhírű német filológus és történész. Mommsen évtizedeken keresztül nagyszabású kutatásokat végzett a régi Róma története körül és több kötetben megírta a rómaiak történetét.

November 2
Csütörtök
Achilles, Achindin

November 2-án tartja a katolikus egyház Halottak napját, comemoratio omnium fidelium defunctorum. Amikor november 2 vasárnapra esik, úgy Halottak napját 3-án ülik meg, mivel vasárnapokon a katolikus templomokban nem tartanak gyászmisét. Az egyház ugyan mindenkor imádkozott és mise áldozatot mutatott be elhunyt híveiért, azonban csak 998 óta van az összes megboldogultaknak külön ünnepe. Az ünnep úgy keletkezett, hogy Odillo clugnyi apát elrendelte, hogy mindszentek vecsernyéje után az alája tartozó zárdákban a megholtakért imádkozzanak és november 2-án minden pap gyászmisét mondjon az összes halottakért. Ezt a szokást kezdetben más zárdák, később különböző plébániák is átvették, végül a pápák az egész egyházra kiterjesztették. Halottak napja alkalmából az élő hozzátartozók virággal díszítik és kivilágítják halottaik sírjait.

1766 november 2-án született Radetzky János József Vencel Antal Ferenc Károly gróf osztrák hadvezér. 1784-ben lépett be az osztrák hadseregbe. Már fiatalon több csatában vett részt és bátorságával mindig kiütötte magát. Hamarosan emelkedett rangban. Mint tábornok sok győzelmet aratott és meghódította Ausztria számára Lombardiát, Prágát és Bécsben szobra van.

1892 november 2-án halt meg Irányi Dániel, a múlt század szabadságtörkevéseinek egyik lelkes harcosa. Résztvett az 1848 évi szabadságharcban, majd utána jó darabig emigrációban élt.

Mielőtt szórmében

szükségletét beszerezi, tekintse meg

BOTZ

szücsmester dus szórmeraktárz Belváros, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz. a volt Winternetz helyiségben

— Bezárult az amerikai világhiállítás. Newyorkból jelentik: Az amerikai világhiállítást ma este bezárták. A kiállításnak 26 millió látogatója volt. A kiállítást jövő év május 15-én újból megnyitják. A külföldi látogatók azonban előreláthatólag hiányozni fognak.

Tűz a lasi elmegyógyintézetben. Jasiból jelentik: Az elmebeteg kórházában tegnap egy hibásan működő kályha következtében nagyarányú tűz keletkezett. Kigyulladt az operációs terem mennyezete, ahonnan a tűz tovább terjedt a tetőre. A betegek között óriási rémület keletkezett. A tűzoltók két órai megerősítő munka után véget vetettek a veszedelmeknek.

Megnyílt a Budapest—Belgrád—Istanbuli műút. Belgrádból jelenti a Rador: A Belgrád és a magyar határ közötti nemzetközi út munkálatait befejezték és átadták a forgalomnak. Ez az útszakasz kiegészítő része a London—Calais—Brüsszel—Köln—Frankfurt—Bécs—Budapest—Belgrád—Szófia—Istanbul útnak, amelynek teljes hossza 551 kilométer hosszú.

Szerkesztői üzenetek

Nevek iránt érdeklődő olvasó. Családnevek és keresztnévek című vasárnap reggel megjelent cikkünk végéről nyomdatechnikai hiba folytán néhány ősrégi magyar női keresztnév elmaradt. Ezek a következők: Szende, Tünde, Üdvöske, Virág, Gyöngyvirág, Árveska.

K. J. Az ügy még nem fejeződött be. Decemberekben lesz újabb tárgyalás.

Olcsó és kiadós
TÜZELŐANYAG
„Semicox
Brikett”

„Korona” jelzéssel. Központi fűtéshez, vasfűtéshez, cserépkályhákban, stb.

tartós meleget ad

Kapható minden szakmabeli tüzelőanyagkereskedőnél. Felvilágosítással szolgálnak.

PETROSANI S. A.

vezerképviselője. Telefon: 24-10. C. CINGHITA, Str. Mircea Vodca

(—) A helytartósági vezértitkár i. Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági titkár a fővárosból, ahol hivatalos ügyekben pogik tartózkodott, hazaérkezett.

(—) A román nőegylet teadélutánjai. A nőegylet, amelynek elnöknője Cioban A. minden hét csütörtökön jótékony célú teadélután rendez a téli időny alatt. Az első teadélután csütörtökön, november 2-án délután öt órakor lesz az egyesületnek a Tebea-tér 1 szám alatti helyiségeiben.

(—) Új cégek elismerése. A temesi helytartóság cégbizottsága legújabb ülése során a cégműködési kérvényt tárgyalta és ezzel a cégek elutasított, négyet elhalasztott, két esetben megadta a végleges cégműködési engedélyt. Ezek Kroupa József cipészüzlet, Tár-Erzsébetvárosban és Stoicovici Stoicu Gheorghe, aki cégtársnak belépett Luttwák kereskedő józsefvárosi üzletébe.

Bélyeggyűjtő

Régi és újdonság bélyegsorok, valamint kiegészítések is kaphatók. Gyűjtőanyagokat magasabb áron veszünk.

Temesvár I., strada Alba Iulia

(—) A közhatalok téli munkarendje. November 1-től május 1-ig a közhatalokban a közhatalok munkarendje szerint dolgoznak: hétfőn és keddén a délutáni munkarendben, kedden és pénteken délelőtt 8—1-ig és délután 4—7-ig, szombatnapon és szombaton 8.30—1.30-ig.

(—) A kalicsai görög keleti templom felújítása. A templom felújítása az ünnepi keretek között ment végbe. A felújítást Magier Andrei dr. aradi püspök vezényelte, a munkálatokat a kalicsai püspök, Bocsianu Alexandru főesperes és a környékbeli papság segítségével végezték. Az ünnepségen résztvett Temesvárról a püspök, a megyei főesperes és a környékbeli papság segédletét is kapta. Az ünnepségen résztvett Temesvárról a püspök, a megyei főesperes és a környékbeli papság segédletét is kapta. Az ünnepségen résztvett Temesvárról a püspök, a megyei főesperes és a környékbeli papság segédletét is kapta.

(—) Zsidó kultúrelőadások. A temesvári zsidó hitközség ezidén is megrendezi téli kultúrelőadásait. A megnyitót előadást vasárnap, november 5-én, délután 6 órakor a hitközség tanácsa rendezte. A műsorban résztvett a zsidó tanács elnöke, Drechsler Miksa dr. főrabbi tartja a főbeszédet. A műsorban résztvett a zsidó tanács elnöke, Drechsler Miksa dr. főrabbi tartja a főbeszédet. A műsorban résztvett a zsidó tanács elnöke, Drechsler Miksa dr. főrabbi tartja a főbeszédet.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalok a következő gyermekek születését jelentették: Geran Erzsébet, Stancu Ioan, Kelemen Agota, Markovics István, Kószó József, Waldner, Neubauer György.

Mozsi

MŰSOR:

Szerdán, november 1.

APOLLÓ: Emigránsok (oros film.)
CAPITOL: Ketten a paradicsomban (film.)

CORSO: Katia (francia film.)
SCALA: A tisztis becsület (angol film.)

Csütörtökön, november 2.

APOLLÓ: Emigránsok (oros film.)
CAPITOL: Ketten a paradicsomban (film.)

CORSO: Katia (francia film.)
SCALA: Siegfried vonal (német film.)

— Hirtelen halál. Istfan Sava gádi gazdál-
Temesvárott különböző ügyeket intézett el,
elindult az állomás felé, hogy a vonattal ha-
zson. Útközben azonban rosszul lett és az
összesült. Mikor magához tért, elment Popa
dr. orvos rendelőjébe, hogy az orvossal meg-
álltassa magát. A rendelőben ismét rosszul lett
hány perc múlva meghalt. Holttestét a temető
halotaszáza szállították.

Lejtett szeméit

Trisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota.

(—) Ambrózy Andor báró emléke. Hét eszten-
immár annak, hogy Ambrózy Andor báró, a
magyarorsági lelkész vezére, meghalt. A Bán-
Magyar Népközség, a Magyar Dalárda, a
nyelvtan és az evangélikus egyház képviselői ma,
szentek napján délelőtt a temesvárművelati te-
sében felkeresik Ambrózy Andor báró nyugvóhe-
lyét a családi sírboltban és koszorút helyeznek el
szeméit körül. Az emlékszeméit Tóth Sándor, a
Magyar Népközség vezetője tagja mondja.

A török köztársaság fennállásának évfordulója

Washingtonból jelentik: (Rador.) Rooseveltnél
tegnap táviratot intézett Ismet Inonu török
köztársasági elnökhöz és ebben a török köztársaság
fennállásának évfordulója alkalmából tartós békét
fejlesztést kíván a török nemzetnek.

(—) November ötödikén lesz a magántisztvi-
gek céhének első kultúrelőadása. A magántisztvi-
gek és kereskedelmi alkalmazottak temesvári céhé
él folyamán minden vasárnap délelőtt kultúrelő-
adásokat rendez, amelyekre díjtalan a belépés. Az
első kultúrelőadás előadója Bnciuiescu Ioan, a ki-
sajós újságíró lesz, aki „Beszélgetés a céh tagjaival”
címen tart előadást. A vasárnapi előadás a céh helyi-
tében délelőtt tíz órakor kezdődik.

Új szovjetkövet Bulgáriában

Szófiából jelentik: Az új szovjetkövet tegnap
érkezett Szófiába. A követet három titkár ki-
rte a bolgár fővárosba.

— Forster hivatalba lépett, mint Danzig körzet-
vezetője. Berlinből jelentik: Frick birodalmi belügy-
miniszter kedden délelőtt Danzigba érkezett, ahol ün-
nepélyesen átadta Forsternek a birodalmi körzetet.

Elmaradnak a bolgár választások?

Szófiából jelentik: (Dunaposta.) Bulgáriában
megtették az előkészületeket az országgyűlési vá-
lasztásokra, de nem bizonyos, hogy ezeket megtar-
tják. Különböző részről ugyanis olyan kívánások
merültek fel, hogy tekintettel a jelenlegi nemzetközi
helyzetre, halasszák el a választásokat.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a
következő mátkapárok kötötték házasságot: Trab-
Katz Márton kereskedő és Krausz Margit, Gusan
Vasile vasúti lakatos és Mihailovici Eufemia, Mo-
canu Iosif magántisztviselő, és Budiu Elisabeta, Bo-
co Alexandru pincér és Szodrai Ilona.

Regovits-tánciskolájában

I. Piața Libertății 4.

november 4-én
új tánckurzus kezdődik

(—) Ragályos betegségek Temesvárott. A
főorvosi hivatal jelentése szerint Temesvár vá-
ros területén jelenleg huszonegy vörhenyes, egy
maláriás, egy hastífusos, négy orbáncos, két
kanyarós és egy diftériás beteg áll orvosi keze-
lés alatt. A ragályos betegségekben szenvedők
egy részét vidéki, akiket apólasra hoztak a
temesvári járánykórházba. A betegségek fel-
lépése tehát nem járványszerű. A város lakos-
ságának egészségi állapota különben kifogástal-
an.

(—) Halálozások. Meghaltak: Blum János öt-
venhét éves nyomda. Banu Vasile hetven éves
földműves, Bodrogan Gheorghe három hónapos,
Mallo István hatvanéves napszámos.

Csak az állampolgárság nélküli zsidókat telepítik a német Lublin környékére

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) Itt megerősítik azokat a külföldi híreket, melyek szerint a német birodalomból a német zsidókat már eddig is nagy tömegekben telepítették át a német csapatok által megszállt lengyel területre. Olyan zsidókról van szó, akik nem szereztek meg a német állampolgárságot és vagy lengyel állampolgárok, vagy semmiféle állampolgársággal nem rendelkeznek. Ezeket a zsidókat Lublin körül telepítik le. Ideszállítják a birodalomhoz csatolt lengyel részekről is a zsidóságot, ami arra vall, hogy külön települési helyeket akarnak kiszakítani a német hatóságok. Erre vonatkozóan azonban Berlinben hivatalos jellegű jelentés eddig nem hangzott el. A Németországból és Ausztriából kitelepített zsidók száma meghaladja az öteztret.

Victoria Bár

November 1-től

a 6 tagú „Violettes” balett és a Sambre-
csoport fellépte

Tekintettel a 2 órai zárórára,
a műsor 11 órakor kezdődik.

SERESS zenekara hangversenyez

Románia a semlegesség iskolapéldáját adta

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A Deutsche Allgemeine Zeitung Románia semlegességével foglalkozva kiemeli, hogy

Románia az európai viszály kitörése óta való-
sággal iskola példáját adta a valódi semleges-
ségnek,

különösen akkor, amikor nem adott engedélyt a tovább utazásra a Romániába menekült lengyel kormányoknak. Ez az igazi semlegesség volt az, amely nem ébresztett kétséget a küzdő felek egyikében sem. Románia balkáni követeinek bucarestii értekezletét Berlinben szintén ebből a gondolatkörből kiindulva magyarázzák és azt állítják, hogy a követei a román semlegesség vitális problémáit vitatják meg. A többi német lap hasonló szellemű közleményeket tartalmaz, úgy hogy politikai megfigyelők ezekben a kijelentésekben jelentős adalékokat látnak Németország délkelet-európai politikájára vonatkozólag, beleértve az esetleg jelentkező orosz törekvéseket is.

— Ülőszék a spanyol képviselőház. Madridból jelentik: A spanyol politikai junta hétfőn este tartotta első ülését. A megnyitó ülésen a junta elnöke, Serrano Sunner mondott nagyobb beszédet.

— A német kivándorlók vagyonának felszámolása. Rigából jelentik: A kormány bizottságot szervezett, amely a német kivándorlók vagyonának felszámolását intézi. Ez a szerv az igazságügyminisztérium mellett dolgozik. (Rador.)

Színház

Tíz napos magyar színjátszás Temesvárott

Pénteken este kezd meg a kolozsvári magyar színtársulat tíz napra terjedő vendégjátékát a temesvári városi színházban. Ezúttal a prózai együttessel érkezik a Bánság fővárosába, hogy itt bemutassa a magyar színművelés kitűnő és legjelesebb darabjait. A szezonnyitó darab Harsányi Zsolt Grófkisasszony című nagyszerű vígjátéka lesz, amely a budapesti Vígyszínházban sorozatos előadásokat ért meg és bizonyára Temesvárott is nagy sikere lesz. A darab főbb szerepeit Fényes Alice, Paál Magda, Haáz Jolán, Faludy Márta, Feledi Éva, Hegyi Lili, Miklóssy Margit, Benes Ilona, Nagy István, Lantos Béla és Borovszky Oszkár játsszák. Jegyeket az összes előadásokra már most árúsít a színházi pénztár.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este fél 9 órakor: Grófkisasszony.
Szombaton délután 5 órakor: Francia szobalány
(olcsó helyekkel.)

Szombaton este 9 órakor: Grófkisasszony.
Vasárnap délután 3 órakor: Francia szobalány
(olcsó helyekkel.)

Vasárnap délután 6 órakor: Grófkisasszony.
Vasárnap este 9 órakor: Boldog órák.
Hétfőn: Román előadás.

PREDEAL EGÉSZSÉGET

CARMEN modern menedék-
helyet nyújt Önnek.
Foglaljon szobát.

Telefon: București 5.29.24. — Predel 29.
Tula donos
50% vasuti kedvezmény. ALBERT BAER

Angol képviselő rejtélyes halála

Amszterdamból jelentik: (Dunaposta.) Muir-
lead szolgálaton kívüli alezredes az angol alsóház
oxfordshirei kerületének képviselőjét szobájában
agyonlőve találták. Fegyvere mellette feküdt. Az
alezredes a háború kitörése előtt indiai és burmai
helyettes államtitkár volt, a világháború vége felé
pedig néhány hónapig a litván haderő vezérkarában
szolgált.

(—) Nemes adomány. M. A. olvasónk Mind-
szentek ünnepe alkalmával virágmegváltás címen a
Déli Hírlap nyomorenyhító mozgalmára kétszázötven
leit adományozott.

Sulyos vasuti szerencsétlenség Olaszországban

Milánóból jelentik: Tegnap délután Milánó
előtt a Velencéből jövő Milánó-Róma gyorsvonat
kicsiklott. A szerencsétlenségnek eddig 8 halottja és
40 sebesülte van.

(—) Gazdát cserélt egy régi zombolyai patika.
Holcz Máttyás, ismert zombolyai gyógyszeráros a
Szent Háromsághoz címzett patikáját, amelyet ke-
rek ötven éven keresztül vezetett, eladta unokaöc-
sének Holz József Péter gyógyszerésznek. Holz
Máttyás a magyarországi Keszthelyre költözik, ahol
leánya, Irma, Hauser János dr. mezőgazdasági
akadémiai igazgató felesége. Másik leánya, Flóra,
Dobroszláv Péter dr. volt temesvári, jelenleg buda-
pesti ügyvéd felesége.

Nincsenek tárgyalások Bucurestiben a volt lengyel kormányral

Belgrádból jelentik: A Politika című lap je-
lentése szerint Bucurestiből határozottan megcáfol-
ják azokat a híreket, mintha a lengyel kormány tag-
jai és a román kormány között bizonyos tárgyalások
folynának.

(—) A városi villanytelep új turbógenerá-
tora. A városi villanytelep évek előtt elhatároz-
ta, hogy villanyáram termelésének zavartalan
biztosítására és fokozására új turbógenerátort
rendel. A rendelés ebben az esztendőben történt
és a felszerelés hónapokig tartott. Az új beren-
dezés értéke húsz millió lei, amelyet az üzemi
megtakarításból erre a célra gyűjtött összegből
fedeznek. A turbógenerátor, amelyet a Siemens-
Schuckert villanyfelszerelési cég a brünni gép-
lowat-ampere villanyáramot képes termelni. Az
új turbógenerátort tegnap helyezték üzembe és
ugyanakkor történt meg a külföldi cégek kép-
viselőinek részéről az átadás.

Gafencu külügyminiszter kihallgatásán

Bucurestiből jelentik: Gafencu külügyminis-
ter tegnap kihallgatáson fogadta a francia, görög,
jugoszláv, magyar, portugál és bolgár követeket.

Tanácsülést tartott a Szovjet

Moszkvából jelentik: A Szovjet legfelsőbb
tanácsa kedden tartotta ötödik rendkívüli ülés-
t. (Rador.)

Angol konzulátus Albániában

Rómából jelentik: A brit kormány kérte az
olasz kormányt, hogy járuljon hozzá angol konzul-
nálnak Tiranába való kinevezéséhez. (Rador.)

A magyarországi zsidó kérdés a számok és statisztika tükrében

A magyarországi zsidó kérdés, mely mint komoly probléma néhai Gombos Gyula magyar miniszterelnök alatt vetődött fel először, majd Darányi Kálmán, később pedig Imrédy Béla kormányelnöksége idején kezdte programatikusan foglalkoztatni a kormányköröket, Teleki Pál gróf miniszterelnöksége alatt nyert törvényes szabályozást. Magyarország most kezdik megvalósítani a szélesebbkörű földreformot és ennek folyamán kisajátításra kerülnek a zsidó nagybirtokok is. Romániában, ahol a Goga-kormány kísérletezett a zsidó probléma radikális megoldásával, a közvélemény igen élénk figyelemmel kíséri a zsidó kérdés magyarországi fejleményeit és így nem lesz érdektelen hivatalos adatok alapján ismertetni a zsidóság térfoglalását a közélet és gazdasági élet egyes ágazataiban. A bucarestii Observator című köznyomatos közül erre vonatkozólag igen érdekes cikket, melyben a kérdés történelmi fejlődését is ismerteti.

TÖRTÉNETÜK MAGYARORSZÁGON.

Zsidók már a honfoglaló magyarokkal együtt telepedtek le Magyarországon. Szent László már rendeleteket adott ki, melyek a zsidók jogait szabályozták. Ugyancsak a zsidók jogait foglalkozik Kálmán király több törvénye és az Aranybulla is. Hol kiűzték őket az országból, hol visszafogadták, de a magyar történelmen végig találkozunk velük. A múlt század közepén a liberalizmus feltűnésével helyzetük mindinkább javult, míg 1867-ben elnyerték a teljes egyenjogúságot. Azzal, hogy az 1833. évi decemberi törvény megengedi a vegyes házasságokat is, megkezdődött a keresztény magyar családokkal való összevegyülésük. Számuk rohamosan nő, mert míg Mária Terézia előtt alig fél százalékát tették az ország lakosságának, az 1930. évi népszámlálás számukát már az összlakosság 5.1 százalékának tünteti fel. Az ősszsidóság 48 százaléka él Budapesten. Természetes, hogy ebben az arányban nem foglaltatnak benne azok, akiket az új zsidótörvény zsidóknak minősít, hanem csak tényleg zsidó valláson levő magyar állampolgárok.

A MEZŐGAZDASÁGBAN

1840. óta kezdtek térhódítani. A csaknem kizárólag általuk üzött kereskedelem és ipar révén vagyonhoz jutnak és igen sokan birtokot vásárolnak. 1930. évi hivatalos statisztika szerint a mezőgazdasági birtokok tulajdona így oszlott meg a zsidók között:

Ezer holdon felüli földbirtokok 54 zsidó, vagyis 9.3%. Ezer holdig 428 zsidó, vagyis 15.3%. Kétszáz holdon felül 289 zsidó, vagyis 5.9%. Kétszáz holdig 368 zsidó, vagyis 33.9%. Száz holdig 103 zsidó, vagyis 8.2%.

GYÁRI ÉS KEZMŰIPARBAN

a zsidóság térhódítása Magyarországon a következő hivatalos összeállításból tűnik ki:

216.136 keresztényből zsidó 23.866 vagyis 11% tulajdonos, 43.372 keresztényből zsidó 14.466 vagyis 33.3% tisztviselő, 633.138 keresztényből zsidó 73.842 vagyis 11.6% munkás.

A KERESKEDELEMBEN

83.671 keresztényből zsidó 38.072 vagyis 45.5% tulajdonos, 40.498 keresztényből zsidó 21.333 vagyis 52.7% tisztviselő, 70.502 keresztényből zsidó 24 ezer 50 vagyis 30.3 egyéb alkalmazott.

Az egyes fontosabb szakmák szerint a megoszlás a következő volt 1930-ban: Marhakereskedő

összesen 34, ezek közül zsidó 31 vagyis 93.5%, disznókereskedő összesen 96, ezek közül zsidó 74, vagyis 77%. Lásztkereskedő összesen 71, ezek közül zsidó 56, vagyis 80%. Takarmány kereskedő összesen 114, ezek közül zsidó 93, vagyis 81.6%. Túzfakereskedő összesen 603, ezek közül zsidó 307, vagyis 50.9%. Épületfatereskedő összesen 234, ezek közül zsidó 178, vagyis 87.4%. Bútorkereskedő összesen 116, ezek közül zsidó 109, vagyis 94%. Hordókereskedő összesen 18, ezek közül zsidó 15, vagyis 83.3%. Szövetkereskedő összesen 153, ezek közül zsidó 136, vagyis 88.8%. Ékszerész összesen 487, ezek közül zsidó 448, vagyis 92%. Divatárkereskedő összesen 833, ezek közül zsidó 707, vagyis 84%. Szücs összesen 50, ezek közül zsidó 43, vagyis 86%.

A SZABAD FOGLALKOZÁSOKBAN

az 1930. évi statisztika szerint a zsidók megoszlása a következő volt: 5473 ügyvéd közül zsidó 2693 vagyis 49.2%, 8245 orvos közül zsidó 2852 vagyis 34.6%, 2819 gyógyszerész közül zsidó 492 vagyis 17.5%, 858 állatorvos közül zsidó 206 vagyis 24%, 1169 mérnök közül zsidó 356 vagyis 30.5%.

Budapesten az arányszám a következőként oszlott meg 1930-ban: 2350 ügyvéd közül 1368 zsidó, vagyis 58.2%, 470 ügyvédjelölt közül 220 zsidó, vagyis 46.8%, 2207 orvos közül 1054 zsidó, vagyis 47.7%, 208 gyógyszerész közül 98 zsidó, vagyis 47.1%, 104 állatorvos közül 65 zsidó, vagyis 62.5%, 673 mérnök közül 272 zsidó, vagyis 40.5%.

A MŰVÉSZETBEN

az 1930. évi hivatalos statisztika szerint a zsidóság megoszlása a következő volt: 1971 színész közül 475 zsidó, vagyis 24%, 340 író közül 84 zsidó, vagyis 24.7%, 251 énekes közül 64 zsidó, vagyis 26%, 456 zenész közül 131 zsidó, vagyis 29.6%, 216 szobrász közül 18 zsidó, vagyis 9%, 954 festő közül 150 zsidó, vagyis 15.7%.

A BUDAPESTI SAJTÓBAN

az 1938. évi sajtókönyvben a következő adatok vannak a nem kimondottan keresztény lapok tekintetében: Az Est, Pesti Napló és Magyarországnál 67 szerkesztő közül 62 zsidó, vagyis 92.5%. Pester Lloydnál 31 szerkesztő közül 27 zsidó, vagyis 87.1%. Népszavánál 23 szerkesztő közül 18 zsidó, vagyis 82.9%, Ujságnál 33 szerkesztő közül 28 zsidó, vagyis 84.8%, 8 Órai Ujságnál 27 szerkesztő közül 21 zsidó, vagyis 77.7%. Magyar Hírlapnál 28 szerkesztő közül 23 zsidó, vagyis 82%, Esti Kurirnál 26 szerkesztő közül 20 zsidó, vagyis 77%. Friss Ujságnál 16 szerkesztő közül 13 zsidó, vagyis 81%. A Reggel-nél 18 szerkesztő közül 14 zsidó, vagyis 77.8%.

Pesten megjelennek még a Magyar Nemzet, Nemzeti Ujság, Függetlenség, Ujncemzedék, Pesti Hírlap, Magyarország, Ujmagyarország, Esti Ujság és hétfői lapok is. A tavalyi évkönyv megjelenése óta a helyzet változott, mert azóta sajtókamarát létesítettek, újságíró csak a sajtókamara tagja lehet, viszont emelkedett a törvény értelmében a zsidók nak tekintendők száma azokkal, akiket a törvény nem ismer el keresztényeknek. A kérdés megoldása mindenestre rendkívül nehéz, ha a törvényi ügy hajtják végre, hogy senkin méltánytalanság ne essék. Minden kommentár nélkül közöltük ezeket a hivatalos statisztikai adatokat, mert az úgy nálunk is élénken foglalkoztatja a közvéleményt.

Mindszentek és Halottak napja a temesvári templomokban

A halottakról való megemlékezésnek szenteli a katolikus egyház november első és második napját. A templomokban imádkoznak az elhaltak lelkiüdvéért, a temetőben pedig felkeresik a sírokat, virágokkal díszítik a hantokat és a keresztfák tövében kigyulnak a megemlékezés és kegyelet lángjai. Mindszentek és Halottak napján az összes temesvári katolikus templomokban ünnepélyes istentiszteletek lesznek az elhunytak lelki üdvéért.

A püspöki székesegyházban

ma, Mindszentek napján a csendes misék után délelőtt tíz órakor ünnepi nagymise lesz, amelyet Kayser Lajos pápai prelátus, nagypréposti pontifikál, a német nyelvű szentbeszédet pedig Blaskovics Béla dr. teológiai tanár mondja. Délután három órakor vecsernye, utána halotti vecsernye és szolozsma. A püspöki székesegyházból délután külön körmenet a temetőbe nem indul, mivel az a belvárosi plébániatemplomból megy a halottak kertjébe. Csütörtökön, Halottak napján reggel kilenc órakor a Dóm-templomban ünnepi rekviem lesz, amelyet Pacha Ágoston megyéspüspök mond nagy segédlettel.

A Belvárosban

Mindszentek ünnepén a plébániatemplomban délelőtt félkilenc és féltíz órakor csendes mise féltizenegy órakor nagy mise magyar szentbeszédrel. Délután hat órakor a temetőben levő Schlauch kápolnában gyászistentisztelet magyar és német szentbeszédrel. Halottak napján reggel hét és félkilenc órakor csendes mise, kilenc órakor rekviem. Mindkét napon a nagymisét és szentbeszédet Plesz József apátkanonok tartja.

A Gyárvárosban

Mindszentek napján reggel hét és félkilenc órakor csendes misék, féltíz órakor ünnepi nagymise magyar prédikációval, mindkettőt Fodor József központi pap tartja. Féltizenkét órakor csendes mise. Délután három órakor ünnepélyes vecsernye, majd halotti vecsernye, tartja Fodor József. Ezután körmenet indul a temetőbe, ahol ünnepélyes libera és német szentbeszéd lesz a kápolna előtt, tartja Heintschel Ernő káplán. Este félhét órától hét óráig harangszó figyelmeztetéstül, hogy a hívek imádkozzanak halottakért. Halottak napján reggel hét órától félkilenc óráig csendes misék. Kilenc órakor ünnepélyes rekviem, tartja Fodor József, utána magyar szentbeszéd, mondja Hönl József káplán.

Az Erzsébetvárosban

Mindszent ünnepén reggel hét órakor örökimádás és szentségkitétel. Utána vasárnapi mise rend, kilenc órakor nagymise szentbeszédrel. Délután három órakor ájtatosság és halottak vecsernye, utána körmenet a temetőbe, ahol német szentbeszéd lesz, melyet Blum János szalvatoriánus atya tart. Este hat órakor szentóra és az Oltárszentség imádságának befejezése. Halottak napján reggel nyolc órakor nagy magyar szentbeszédrel, melyet Haubenreich Károly szalvatoriánus atya tart.

A Józsefvárosban

Mindszentek napján reggel félhét órától kezdve csendes misék, féltíz órakor ünnepi nagymise, tartja Groczky Péter nyugalmazott plébános, előtti magyar szentbeszédet mond Metzger Márton dr. prépostplébános. Délután három órakor ünnepi vecsernye, majd halotti vecsernye. Utána körmenet indul a temetőbe, a kápolnában Wetzse György káplán németül prédikál, a stáció-kezesnél Bojhos Mihály káplán magyar nyelven prédikál. Este kilenc óra után gyászszertartás a plébániatemplomban, majd gyászmisék a kápolnában.

A Mezővárosban

Mindszentek napján reggel félnyolc és nyolc órakor csendes misék, tíz órakor nagymise és szentbeszéd, mindkettőt tartja Papp Imre. Délután félhárom órakor ájtatosság és halotti vecsernye, majd körmenet a temetőbe, ahol Páter Vancsó Valentinus magyar és német szentbeszédet mond. Halottak napján reggel nyolc órakor ünnepélyes rekviem a plébánián elhunyt tagjaiért, este hat órakor pedig ájtatosság a templomban.

Megalakították a temesvári ügyvédi kamara fegyelmi tanácsait

A temesvári ügyvédi kamara ideiglenes bizottsága Brudariu Adrian elnökle alatt tartotta meg alakuló ülését, amelynek határozata alapján prodékánok lettek Dobosan Ioan dr. és Istfan Petru dr. Az irodaigazgatósággal Dobosan Ioan dr. prodékánt bízták meg. A kamara pénztárosa Raskó Sándor dr. A könyvtár és az ügyvédjelöltek számára rendezendő előadások ügyét Grosforeanu Cornel dr. intézi. A jogsegélyző iroda ellenőrzésével Radulescu Victor dr. ügyvédet bízták meg. A titkárságot Ienovan Gheorghe dr. vezeti, míg az igazságügyi bélyegek befizetésének ellenőrzését Iorgulescu Spiridon ügyvédre bízták. Megalakították a fegyelmi tanácsokat is. Eszerint a vádtanács elnöke Iorgu-

lescu Spiridon, tagjai pedig Andresz Ferenc dr. és Ienovan Gheorghe dr. Az első számú fegyelmi tanács elnöke Istfan Petru dr., tagjai Raskó Sándor dr. és Simon Virgil dr., a második számú tanács elnöke Dobosan Ioan dr., tagjai Fehér Kristóf dr. és Radulescu Victor dr. A fellebbezési bizottságok közül az elsőszámú tanács elnöke Dobosan Ioan dr., tagjai: Iorgulescu Spiridon, Fehér Kristóf dr., Dutschák Frigyes dr. és Radulescu Victor dr., a második számú fellebbezési bizottság elnöke Istfan Petru dr., tagjai: Grosforeanu Cornel dr., Andresz Ferenc dr., Raskó Sándor dr. és Simon Virgil dr. A kamara ideiglenes bizottsága minden héten pénteken este hat órakor teljes ülést tart.

KÖZGAZDASÁG =

Két hónap alatt huszezer sertés és hétezer vágómarha megy ki Németországba

Ki kapta a Reichstelle k. otán felüli behozati engedélyt

Az Argus ismerteti azt a vizslyt, amely az állatportörök és az Állatkiviteli Hivatal között a kapcsolásán tört ki, hogy az Állatkiviteli Hivatal, mely voltaképpen magánvállalkozás — a német Reichstelle-től behozatali szuprakvótát kapott ökörré és 20 ezer sertésre, mely ez év végéig állítandó. Az állatportöröknek az a része, mely vesz részt a most említett hivatalban azt parancsolja, hogy az Állatkiviteli Hivatal elnevezés engedhető meg, mert a külföldön azt a hitet

kelti, hogy valamely állami szerv és ennek tudható be, hogy a Reichstelle a behozatali engedélyek jó részét ennek a cégnek adta ki. Az Állatkiviteli Hivatal erre nyilatkozatában rámutatott arra, hogy a Reichstelle engedélyei nem is a Hivatal, hanem annak igazgatója, dr. Adorján nevére szólnak. Valóban elnyerte dr. Adorján a Reichstelle engedélyt 7000 romániai ökör, 10 ezer vágott és 10 ezer élősertés behozatalára, de ez az engedély független az Állatkiviteli Hivatal elnevezésétől.

= A malmok szabadon vásárolhatnak búzát. Néhány nappal ezelőtt megjelent a Monitorul Oficialban az a minisztertanácsi napló, amely szerint a kereskedelmi malmok csak a Nemzeti Szövetkezeiktől ellenőrzése mellett vásárolhatnak búzát. Egyes vidéken akként értelmezték a minisztertanácsi naplót, hogy a malmok csak a Szövetkezetektől vehetnek búzát. A nemzetgazdasági minisztérium magyarázata szerint a malmok ezután is szabadon vehetnek búzát és a Szövetkezetek hatásköre csak a vásárlások ellenőrzésére terjed ki.

kollektív munkaszerződések érvényessére

A kollektív munkabér szerződések a fenn-törvény szerint azáltal válnak érvényesek, hogy az illetékes munkakamaránál bejegyző azokat. A munkaügyi miniszter most kibocsátott körrendeletével figyelmeztette a munkakamarákat, hogy a munkások és mesterek törvénye szerint a céhek azok a kizárólagos jogosított jogi személyek, amelyek kollektív szerződés kötésénél érvényesen képviselhetik szakmát. Minthogy pedig a munkakamarák szerződések bejegyzése és érvényre emelése előtt felesek megvizsgálni az összes törvényes előírásokat fennforgását és vissza kell utasítani minden szerződést, amely az összes törvényes intézkedéseknek nem felel meg, a kamaráknak meg kell állapítaniuk, vajjon a szerződést aláíró személyek a céh meghatalmazásáért jártak-e el, mert később esetleg igen súlyos ok merülhetnek fel abból a jogvitából, hogy a szerződést nem törvényesen felhatalmazott mélyiség kötötte, az tehát érvénytelen.

= A kiskereskedők tíz napos jelentései. Az ellenőrző törvény első ismertetéseiben már rámutattunk arra, hogy a kiskereskedőkre kötelező tíz naponkénti érjelentések nemcsak igen súlyos és majdnem teljesíthetetlen terhet jelentenek a kiskereskedők legnagyobb tömegére, hanem gyakorlatilag céltalanok is, hiszen az árak ilyen gyorsan nem változnak. Azt a nézetünket fejtettük ki, hogy a kereskedelmi szervezeteknek a havi, vagy grosszabb esetben a félhavi jelentések megengedését kell kérniük, hiszen maguk a hatóságok is így lesznek abban a helyzetben, hogy tíz naponként vizsgálhassák a bejelentések ezreit. Ertesüléseink szerint ez a mozgalom meg is indult és a kereskedelmi kamarák mindenfelől felirnak a nemzetgazdasági minisztériumhoz a rendelettörvény e részének megváltoztatásáért. Legújabbban a constantai kamarára foglalkozott a kérdéssel és a fentebb ismertetett indokolással szintén kérte a jelentések súlyos értheték enyhítését.

(=) Lanyha az irányzat a hánsági gabonapiacra és az üzleti forgalom is csekély. A piaci árak a következők: Búza 73 kilós 430, ótengeri 400, új-tengeri morzsolt 290—300, korpa 320, új zab 400—420, muharmag 380, tökmag régi áru 1.000, káposzta repec 950, új takarmányárpa 350, tavaszi árpa 450 lei százkilónként. Lóheremag 30 lei és lucernamag 45 lei kilónként.

= Nem öntik már tengerbe a kávé Brazíliában. Évek óta Brazília kávétermésének negyedrészt a tengerbe veti, hogy az árakat fel tudja tartani. Ez évben a kormány betiltotta a többlet megsemmisítését, mert a kávé után külföldről olyan érdeklődés mutatkozik, hogy az árak amugyis emelkedni fognak.

(=) Piaci árak Temesvárott tegnap a következők voltak: Zöld bab kilója 25—30 lei, száraz bab kilója 15—17 lei, káposzta fejenként 2—4 lei, kelkáposzta fejenként 3—5 lei, kalarábé darabja 1—3 lei, tök darabja 6—12 lei, sárgarépa kilója 6—8 lei, zöldség keverten 6—7 lei, paraj kilója 12—15 lei, fejes saláta 2—3 lei, retek csomója 1—2 lei, sóska csomója 1—2 lei, vörös cékla kilója 3—4 lei, krupli kilója 3—4 lei, paprika öt liter 12—14 lei, kariofiol darabja 6—10 lei, gomba literje 5—12 lei, hagyma kilója 3—4 lei, tojás darabonként 2—250 lei, dió kilója 10—16 lei, szőlő kilója 10—14 lei, alma kilója 6—20 lei.

Grafológiai szelvény,

amelyek ellenben a Déli Hírlap olvasói kedvezményes íráselemzésben részesülnek. Néhány sor kézírás a nem és életkor megjelölésével, a szelvényvel együtt a kiadóhivatalba küldendő, a Déli Hírlap grafológusa számára. Egy íráselemzés kedvezményes díja **50 lei**, ami levélbélyegben, egy megírt és bélyegezett válasborítékkal együtt az elemzésre szánt kézíráshoz mellékelendő. A válaszokat a Déli Hírlap grafológusa zárt borítékban, vagy jelíges levélben adja meg és visszaküldi a kézírást is.

= Megszűnt gabona kiviteli prémiuma. Október hónapban lejárt a gabona törvényében megállapított kiviteli prémium és újabb intézkedés nem történvén, a kivitelnek most már prémium nélkül kell az árakkal számolnia. A világi piaci árak viszonylagosan alacsony sága mellett és a devizakötöttségekre tekintettel is most az a helyzet, hogy újabb kötések inkább csak a kliring elszámolásban levő országokkal történnek.

= SPORTESEMÉNYEK =

A CAMT a Kárpát FC ellen játszik Temesvárott

A nemzeti bajnokságban vasárnap ismét teljes fordulót bonyolítanak le a csapatok. A legutóbbi fordulón néhány vasos meglepetés is adódott. A legnagyobb meglepetést kétségkívül a Venus szolgáltatta, amely Nagybyányán főlényes győzelmet aratott a Kárpát FC felett. Ugyancsak meglepetésként számít az AMTE és CAMT veresége Bucurestiben, mivel mindkét csapat az utóbbi imérvézeteken jól szerepelt.

Az AMTE vasárnap a Ripensia csapatát látja vendégül. Az aradi csapat vasárnap vereséget szenvedett, míg a Ripensia döntetlent ért el a Sportul ellen. Természetes, hogy mindkét csapat, de főképpen az AMTE lesz az, amely mindenáron közösrülni akar a mult vasárnapi csorbán. A Ripensianak jól össze kell szednie magát, ha sikeresen akarja megállani a helyét az aradi munkásokkal szemben. Tekintve, hogy ezuttal a mérkőzés Aradon nyer lebonyolítást, az AMTE győzelmé valószínű. A CAMT ezuttal ismét Temesvárott játszik, ellenfele a nagy-

bányai csapat lesz, amely a legutóbbi mérkőzéseit elvesztette és a negyedik helyre csúszott vissza. Mindkét csapat veszteséket hagyta el vasárnap a pályát, így mindegyik azon lesz, hogy ezen a mérkőzésen javítson helyzetén. A bányai csapat győzelmé esetén megelőzi a munkásatlétákat, ellenkező esetben a CAMT erősíti meg a saját helyezését. A Sportul Studentesc a Victoriát látja vendégül. A mérkőzés feltétlenül izgalmas játékot eredményez, a győztest pedig inkább a fővárosi csapatban látjuk. A Venus a Rapidul méri össze erejét. Kérdés, hogy a bajnokságot megállja-e a helyét a jó játékkormában levő vasutascsapat szemben. Az eredmény közel lesz a döntetlenhez. A Juventus ellenfele az obori csapat lesz. Ebből a mérkőzésből az eddigi eredmények alapján az Unirea Tricolor kerül ki győztesként. Végül Galatiban a Gloria CFR a resicai UDR legénységével méri össze erejét. A galatii együttes otthonában veszélyes ellenfél, éppen ezért kellemetlen percekot szerezhet Kertész csapatának.

A mai idők legérdekesebb és legidősebb filmje a

Siegfried vonal

a német nyugati határerődítményekről készült szenzációs felvételek, melyek plasztikusan mutatják a hadi technika minden vívmányát, mellyel a német hadvezetőség ezt a védelmi vonalat felszerelte. A

SCALA mozi mutatja be csütörtökön, november 2-án

Vidékiek figyelmébe! Tekintettel a nagy érdeklődésre, előadások naponta d. n. 3, 5, 7 és 10, valamint vasárnap d. e. 11 órákor.

Értesz napon át jegyelővételt!

Kedden és szerdán utoljára:

A TISZTI BECSÜLET

A Rapid csapata nyerte meg a mezei futóbajnokságot

A bánási atlétikai liga rendezésében lebonyolított kerületi mezei futóbajnokság győztese Ostern (Rapid) lett, aki az ötkilométeres távot 19.5 p. alatt futotta meg. A második helyre Acsay (UDR) került, harmadik Metesereanu (Rekás) lett, míg a negyedik helyet Scholtz (Rapid) foglalta el. A csapatversenyt pedig a Rapid nyerte meg 23 ponttal.

Sporthírek mindenfelől

Vasárnap Marinescu Gabriel tábornok megnyitotta az edzőiskolát. Az Economu Virgil vezetésével működő edzőiskolát vasárnap nyitotta meg Marinescu tábornok, a szövetség elnöke. A megnyitón ünnepesen résztvettek a román sport vezetői teljes számban. Iuga Liviu dr., a Nyugati Liga elnöke nagyszabású beszéd keretében mutatott rá az edzőiskola nagy fontosságára és szükségességére. Ezután Economu Virgil szólt fel, majd Marinescu Gabriel tábornok intézett buzdító beszédet a megjelentekhez.

A Venezia elszenvetve első vereségét az olasz bajnokságban. Az olasz bajnokság vasárnapi fordulójában a Venezia elszenvetve első vereségét. Eredmények a következők: Fiorentina — Venezia 3:1, Lazio — Novara 1:0, FC Milan — FC Bologna 2:2, FC Torino — Neapoli 1:0, Modena — Liguria 1:1, Triestina — Ambrosiana 1:1, Bari — AS Roma 0:0.

A finnek nem bíznak abban, hogy megrendezhetik a jövő évi olimpiát. Baillet Latour gróf, az olimpiai bizottság elnöke úgy nyilatkozott, hogy a finnek a jelenlegi zavaros politikai helyzet ellenére bíznak abban, hogy megrendezheti a jövő évi olimpiai játékokat. A bizottság elnökének véleménye szerint alaptalanok azok a hírek, amelyek az olimpiai játékok elhalasztásáról értenek. A legutóbbi hírek szerint Finnország tovább folytatja előkészületeit az 1940-ik évi olimpiáig.

Dobrá megoperálják Budapesten. Dobra, a Tricolor játékos, régebben sérült és nem is szerepelt csapatának mérkőzésén. A ploestii egyesület Budapestre küldi a kitűnő játékost, akit ott Kreis dr. operál meg.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

Iván hatalmas lépésekkel haladt előre, a portás pedig szökdécselt mellette, közben nagyokat rángatott a porázon. A macedón ifjú mulattatta a portás fecsegése, de közben az motoszkált az eszében, hogy tulajdonképpen őt vajmi kevéssé a Népszövetség érdekli. Állítólag azért jött ide, hogy komoly műtörténeti tanulmányokat folytasson és részt vegyen azon a kurzuson, amelyet a déleuropai képek képzőművészetéről adnak elő. A „nemzetközi” Genf — fűtül ő is erre. Minden ember úgyis mint a csiga a héját, saját hazáját hordozza magával. Hirtelen elmosolyodott: egyik iskolatársa jutott eszébe, aki évekkel ezelőtt ment ki Párisba. Legelső dolga volt megtudni, hogy hol van a legjobb bolgár konyha, hol gyúrnák a legfinomabb lebbencstésztát, a jufkát, a gyüvecset, ezt a felséges paradicsomos, paprikás, zöldbabos, hagymás és bameás ételet. — Egész Párisból csak ez vonzotta és amikor hazaérkezett, folytonosan arról beszélt, hogyan fedezte fel mindjárt a második napon a korsomát, valahol a Szajna partján. Hát ő nem ilyen! Nem a gyomor-hazafiságnak híve...

— Szóval nem „mutató” ember? — zökent vissza. — De attól még lehet jó szónok.

— Tagadom uram, hallottam a hangját is, tagadom. Az igazi szónoknak ki kell emelkedni a tömegből, harsogni kell — s közben ő is ágaskodott és úgy megrántotta a kis kutyát, hogy az hangosan kezdett nyöszörögni! — Konzerv hang ez, nem természet. Mintha nem is a torkából, hanem valami rádió állomásról beszélne. Mussolini, az igen! De ő nem jön ide; több esze van... No lám, itt is vagyunk!

A szűk ucca már messziről megérezte a nemzetközi légkör párlatát. Egyik kiszáslós

A hét tizenegye. A Gazeta Sporturilor összeállította a hét tizenegyet, amely a következők: Ghenea — Sfera, Negrescu — Vintila, Rasinaru, Boteanu — Sipos, Bogdan, Marksteiner, Martin, Dobay.

Dombrowszky tábornok megmarad az Unirea Tricolor élén. Dombrowszky tábornok, az Unirea Tricolor elnöke magán elfoglaltsága miatt lemond az obori csapatnál viselt elnöki tisztségéről. Az egyeület vezetősége Marinescu tábornoknál járt közbe, akit arra kértek, hogy bírja rá az egyesület elnökét lemondásának visszavonására. Ez valószínűleg meg is történik, így a népszerű sportember továbbra is megmarad az Unirea Tricolor élén.

A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések játkvezetői. A központi bíróbizottság kijelölte a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések játkvezetőit. Aradon az AMTE—Ripensia-mérkőzést Tica Iliescu vezeti. CAMT—Kárpát FC, bíró Rusu Gabriel dr., Galatiban: Gloria CFR—UDR bíró Freud, Bucurestiben: Venus—Rapid FC, bíró Emil Kroner, Juventus—Unirea-Tricolor, bíró Piky Kroner, Sportul Studentesc—Victoria, bíró Vartolomeu.

Súlyos sérülést szenvedett Fülöp, az UDR kapusa, a vasárnapi mérkőzésen. Az UDR vasárnap a Juventus ellen játszott bajnoki mérkőzést Resicán. A mérkőzés döntetlenül végződött. Fülöp, az UDR kapusa, akire Sony Niculescu rárohant, bordatörést szenvedett. Az orvosi vizsgálatból kitűnt, hogy a sérülés olyan komoly, hogy a kitűnő kapuvédő felgyógyulása néhány hetet vesz igénybe. A későbbi orvosi vizsgálat folyamán kiderült, hogy Fülöp sérülése sokkal komolyabb, mint azt előzőleg gondolták. A Gazeta Sporturilor jelentése szerint a resicai kapus tüdeje is megsérült és ma reménytelen állapotban fekszik a kórházban. Az UDR több speciálistát hívott a nagybeteg Fülöp betegágyához.

Nagy érdeklődés mellett játszották az országos rangadó teniszmérkőzéseket. A teniszszövetség szombatra minősítő mérkőzéseket írt ki Tanasescu és Caralulis, valamint Burac és Erős között, az 1939. évi teniszrangslista összeállítása végett. A mérkőzéseket 500 főnyi közönség előtt játszották le a következő eredményekkel: Tanasescu—Caralulis 5:7, 6:4, 3:6, 6:1, 6:1, Burac—Erős 8:10, 6:3, 3:6, 6:3, 6:4.

gépkoosi a másik után robogott, a benne ülők arcán fontoskodó kifejezés. A népszövetség bejárója előtt diszbe öltözött rendőr és a főportás, fehér kesztyűvel. Maritain bizalmasodva közeledett feléje, — szemével intett neki, de ez csak nyitogatta és tette be az ajtót és gépies munkájában akkor sem zavartatta magát, amikor Maritain arra kérte, hogy a kíséretében levő urat engedje az épületbe. A főportás biccentett, mire Maritain Ivánt elhúzta a villanypóznától, ahol várakozott és oda sügta neki;

— Csak annyit mondjon: Maritain — és már szabad az út.

Iván félhangon jegyezte meg:

— Valóban...

— Az út, látja. Kellems időtöltést!

— És ön?

— En? Négy évig voltunk én meg a portás szobapincérek, még abban az időben, amikor szálloda volt a Grand Hotel Nationale. Azóta se jártam itt. Nem, semmi esetre sem... De ha majd egyszer Mussolini... Kellems időtöltést, uram!

2.

A népszövetség előcsarnoka semmiben sem különbözik a nagy szállodák halljának látványától. Percenként cserélődnek ki a népek, a felvonó szakadatlanul mozgásban. Az emberek otthonosan mozognak, sürgős-forgásukban nyilvánvaló mértéktartás és ami összeköti őket, egy magasabbrendű társasélet fegyelme. Mégis merőben idegenek egymásnak.

Többen a hallból jobbra és balra nyíló folyosók mentén elhelyezett pamlagokon ülnek és úgy tesznek, mintha várnának valamit. Vajjon mire várnak? — kérdezte magában Iván, szimatolgatva titkukat. Várnak valamit... Ürülő szobát, vagy ürülő országot? Vagy csak egy telefon üzenetet, egy bizonyos hölgyet a harmadik emeletről, vagy csak azt, hogy a várakozásban szép csendesen elmúljon az idő? Iván az

Rádió

SZERDA, NOVEMBER 1.

Radio România. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, tartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hangverseny. Radio România és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb hírek. 13.10: Déli hangverseny. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, közlemények. Rádió România: 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hangverseny. 19.55: Hírek magyar nyelven. Rádió România és Rádió Bucuresti: 20.05: Dombrowszky tábornok, Bucuresti főpolgármestere előadása. 20.20: Ének hangverseny. 20.45: Hangverseny. 22: Énekszámok. 22.15: Hírek, sporteredmények. 22.50: Hegedűhangverseny. 23.15: Könnyű zene. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. Egyházi ének és szentbeszéd. 13.10: A Mária zene. 13.40: Hírek. 14.30: Halhatatlan művészek hangjai. 15: Halhatatlan művészek hangjai. 16: Tarka gyermekdelután. 16.45: A Szalónzenekara. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Kamarazene hanglemezről. 19.15: A Vakok Homérosz Éneke. 19.45: Br. Eötvös József nyugateurópai barokk. 20.25: Sugár V. orgonál. 21: Tarsicius, a vért. Legenda tíz részben. 22.40: Hírek, időjárásjelzés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 20: Olasz nyelvoktatás. 20.30: idő szerepe a modern regényben. 21: Hírek. 21.15: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 2.

Bucuresti. Radio Romania: 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Román zene hanglemezről. Rádió România és Rádió Bucuresti: 13: Időjelzés, sport- és egyéb közlemények. 13.10: Hanglemezek. 13.15: A rádió szalónzenekara játszik. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok.

imént jobbra indult a folyosón, könnyedén a től értődtéssel, mintha ő is ide tartozna. Fülkét, újságíró szobákat talált, egy szekrényt, amely abécé sorrendben egy nagyságú fiókokra volt beosztva s mindegyikben levelek, újságok, nyomtatványok. Kíváncsian nézte a B. rekeszt. Nem érkezett a mára levél? Mit lehet tudni? Semmi esetre terhelje mulasztás, belemarkolt a levelekbe. ott visszastáta a hallba, most változatossá vál a baloldali irányba tartott. Ott az egyik üveg ajtón azt olvasta: séance. Bement.

A terem felső végében a tanács tagjai. Egy kicsit különös érzés volt, szembe nézni mindezzel, akik a „világ színteré”... Azonnal megismerte őket, hiszen látta képüket a képeslapokban. A mentális asztal közepe táján elegáns, kissé duros úriember, ezüstös színezésű hajjal, fejével mozdulattal billent előre: Boncourt. után Hendersont pillantotta meg, vörös, térszínű arcával, mintha vigyázatlanul fektetne ki a napra és most égési sebe lennének. ott alighanem Chamberlain. És ez a német, ha is hívják csak? Az ülő urak mögötti sorban, keken, a szárnyas ablak mentén a titkárok rendszerűen, ismeretlen gentlemenek, kis nemzetminiszterei. Egy zsakettes, terebélyes úr maszkodott az ablakmélyedésbe: Lehmann béla libériai delegátus, — sugta Iván mellett valaki.

— Na, rendben van — gondolta magában Iván. — Ha Libéria kiküldötte is itt van, kor szüret.

Mulatságos volt, amint e tekintélyes úr egy vörös bársony zsinórral elváltatva, finom diskuráltak egymás között. Hátrafelé nyúlva meg is peckesen előretartott fejével akta csomót vettek át, biccentettek és elnéző mosolyogtak. Úgy ültek ott, mintha gépre járbábuk lettek volna. Mindenki körüljárhat megbámulhatta őket. Egy három tagú, spanyulul gajdoló család sompolygott a közelükbe, ú

művészeti és kulturális hírek, közlemények. Rádió Románia: 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.4: Tudományos krónika. 19.17: Dalok az egykoriból hanglemezekről. 19.50: Hírek magyarul. Rádió Románia és Rádió Bucuresti: 20: Előadás. 20.15: Hangverseny. 20.30: Nicolae Păi román népdalokat énekel. 20.45: Hírek. 21.5: A Filarmónia zenekar szimfonikus hangversenye. A szünetben 22.15-kor hírek, sport-eremények. 22.35: A szimfonikus hangverseny folytatása. 23: Könnyű zene hanglemezekről. 23.5: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Est I. 10.30: Hírek. 11: Egyházi ének és szobrászat. 13.10: A Rádió Szalónzenekara. 13.30: Hírek. 15.30: Hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Beszélgetések. 19.0: „Feltámadás”. 19.35: Csuka Béla viola tagadában játszik. 20: Mezőgazdasági félóra. 20.5: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának betitése. Verdi: „Requiem”. 21.20: Külügyi híradó. 22.20: Hírek, időjárásjelentés. 22.45: Hanglemezek. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven.

Est II. 20: Hanglemezek. 20.30: Angol nyelv-átadás. 21: Hírek. 21.20: Pipics Zoltán dr. ut-olása. 21.50: Zenekari művek hanglemezekről. 23.5: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, NOVEMBER 3.

Bucaresti. Radio Románia: 12: Időjelzés, vízállás-entés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 11.0: A Misu Palade zenekar déli hangversenye. Rádió Románia és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés. Műsorvezető, sport és egyéb közlemények. 13.10: Hangverseny folytatása. 13.30: Opera részletek hanglemezekről. 14: Hírek. 14.20: Filmzene hang-lemezekről. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, közlemények. Radio Románia: 16: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Technikai hírek. 19.17: Templomi kórus hanglemezek-éről. 19.45: Hírek magyar nyelven. Radio Románia és Radio Bucuresti: 19.55: Iorga tanár előadása a magasló francia személyiségekről. 20.15: Oboa hangverseny. 20.35: Operaelőadás. Az első szünet-ten hírek, a második szünetben hírek, sport-eremények. 23.20: Könnyű zene hanglemezekről. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyel-ven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utá-

THALIA

prózaí együttese Temesvárott pénteken este megkezdí előadását.

Szinrekerül:

Pénteken este fél 9 órakor:

Grófkisasszony

Harsányi Zsolt pompás vigjátéka. A darab főbb szerepeit játsszák: Fényes Alice, Paál Magda, Haáz Joly, Faludy Márta, Feledi Éva, Hegyi Lili, Miklóssy Margit, Benes Ilona, Nagy István, Lantos Béla, Borovszky Oszkár. A vigjáték III. felvonásában egy temesvári cigányzenekar működik közre.

Szombaton délután 5 órakor olcsó helyárrakkal:

Francia szobalány

Deval világhírű vigjátéka. A főbb szerepekben: Fényes Alice, Tóth Elek, Nagy István, Benes Ilona, Borovszky Oszkár, Feledi Éva.

Szombaton este 9 órakor:

Grófkisasszony

Vasárnap délután 3 órakor:

Francia szobalány (olcsó helyárrakkal).

Vasárnap délután 6 órakor:

Grófkisasszony

Vasárnap este 9 órakor:

Boldog órák

Puget nagysikerű vigjátékának bemutatója.

Jegyek a fent hirdett előadásokra hétfőtől kezdve a színházi pénztárnál kaphatók.

na: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Szabó Helén hegedűl. 1.40: Hírek. 1.55 Kerényi György énekel. 2.30: Honvézene. 3.30: Hírek. 5.15: Diákfélóra. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 6.15: Mozart-hangver- seny. 6.40: Sportközlemények. 7: Bacsinzky Tó- dor előadása. Hanglemezek. 7.30: Lovászi Ferenc cigányzenekara. 8.15: Hírek. 8.25: Márai Sándor elbeszélése. 8.50: „A ballerina”. Operet 3 felvo-

násban 10.40: Hírek. 11: Szalónzene. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Farkas Jenő cigányzenekara muzikál. 1.05: Hí- rek. Budapest II. 7.45: Gyorsírótanfolyam. 8.30: S. So- hárv Vilma zongorázik. 9: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven. 9.20: Haraszti Emil dr. előadása. 9.50: Debreceni zongorahármas. 10.25: Tánclemezek. 11: Időjárásjelentés.

Évek őket oldalvást. Iván nem csodálkozott ma, ha tábla lóg e kivételes halandók feje fe-: a kiállított tárgyakhoz hozzányúlni tilos! Konként felemelkedett a patkóalakú tanács- osztal mellől egy kistermetű ember, sebes, lácsoló hangon angolul kezdett tolmácsolni. ből is meg lehetett állapítani, hogy hasznosan- tük az egész időt.

Iván cinikusabban viselkedett a kelletténél, cipán azért, hogy enyhítse a maga számára a- lanat olcsó ünnepélyességét. Bár ő is beült egy padba szembe velük és az újságírókat nézte, kik szorgalmasan jegyezték előtte. Öregebb- ndú, szemüveges hölgy frissen gépelt könyvo- atosokat osztogatott szét közöttük, öneki is- ott egy példányt. Ebből tudta meg, hogy a- nács délelőtt a pénzügyi bizottság jelentése- lött eszmésszerű, kapcsolatosan a bolgár- enekülteknek nyújtandó nemzetközi kölcsön- el. Hiszen ez hazám ügye — állapította meg- ván. — Több érdeklődést illik hát tanusítanom! „Majd elolvastom a holnapi újságban — unta- l a papírlapot sillabizálni. Tekintete ismét a- nács tagjaira esett. Jshire a japánra, aki vi- lámán csipegette nyírt angol bajuszát és feltű- lő kis kezeinek ujjával a karkötő óráján bab- ált.

Csodaszép napfény szüremlett be az üveg- alon. Késő nyár volt, határozottan inkább nyár- nint ősz, melegük lehetett a szalónkabátosok- nak. A nap éppen az arcukba sütött. Chamber- nak. A nap éppen az arcukba sütött. Chamber- nak idegesen törölte meg a fél szemüvegét és el- ányúzta a székét, hogy a fény ne süssön a szemé- re... Iván tekintete a közönségre siklott, az ol- ács mögötte állókra, ülőkre és lábujjhegyen- jelő-menőkre. Érdektelen, unott arcok az Iván- szemében, noha hol egyikük-másikuk a hindük- hoz, malájokhoz és más exotikus népekhez- tartozott. Végül egy fiatal leányon akadt meg- a pillantása. Husz-huszonegy éves lehetett Pe- hér vászon ruhát viselt, s amikor a nap fény- csóváiba került, hajának aranya vakmerő ele-

venséggel csillogott. Ez a fiatal leány hol itt te- lepedett meg a teremben, hol amott, néha kileb- bent, ismét visszajött, az ő kezében is ott voltak azok a bizonyos gépirásos papírlapok. Valami titkárno lehetett, gépirónó. Angol. Talán dél- amerikai. Kolumbiából, avagy San Salvadorból. Nagyszerűen fizetik ezeket a gépirónókat a né- psszövetségnek! Nálunk egy gimnáziumi igazgató- nak nincs akkora fizetése. Nálunk?

Nem, mégis csak angol, csak ezek olyan- biztosak, csalhatatlanok, szemtelenek. Lám, úgy- lépdél itt fensőséges teshodorozással, mintha az- egész népszövetséget neki találták volna ki. A- „girl”-nek kissé szabálytalan az arca. Kissé? Nagyon is. A szája széles, ujjai vastagok. Joan- Crawfordhoz hasonlít. Csakhogy szökében. Homloka magas. Olyan beavatottan, olyan ma- gától értetődéssel halad el, hogyha ezek az urak- mind felállanak az asztaltól, tintatartóval, vagy- kézigyránattal bombázzák egymást, mindenki- csodálkozott volna, csak ő tartotta volna ter- mézetesenek.

Igen, a homloka szép. Iván nem hiába foglalkozott a szépség ana- tómiájával, szakértelemmel aprózta fel magá- ban a nőt. Megfordította a papírlapot, elkezdte- rajzolni, dolgozott rajta vagy öt percig.

A leány észrevette, hogy rajzolják. Észre- vette a kezét, amely a vonalakat formálta, a sze- met, amely felpillantott rá és újra a papírlap- ra szegeződött. Semmi kétség... észrevette az- ifjút, akit rajzolta. Mosolygott. Egy lépést előre- tett, arcai úgy fordult, hogy a fiatalember ké- nyelmesen vehesse munkába. Szinte kínálta ma- gát: tessék. Itt vagyok. De aztán... Vagy ta- lán az ifjú rokonszenvet váltott ki belőle, vagy- kihívó tekintete ragadta meg, nem lehetett meg- állapítani rajta. Most elvágott a tekintete és- minden érdeklődésével egy középkorú úr felé- fordult. De már kezét szorítanak egymással a- gyakori találkozás intimitásával, a férfi helyet- foglal az asztalnál, pár sossal Briand mögött.

A leány még ott állott közel az ajtóhoz. In- nen is, onnan is meghíten köszöntötték, mint- valami családtagot. Ugyalászik, befentes a ki- csike lány — állapította meg Iván és eltolta- magától a rajtot. Egy másik papírlapon az imén- ti középkorú úr vonásait kezdte meg felvázolni. Nem mintha túlságosan érdekelte volna e figu- ra, — ötvenes, keskeny, előreugró áll, ösztövé- rtermet, vállaknál kipárnázott redengotban, ame- lyet szertartásosan begombolt s úgy ült ott, merev tekintettel, mint aki nem győzi eléggé- méltatni a maga kivételes helyzetét, tüntető- öntudattal szimatolt a levegőbe, a többiek feje- fölött. — Nem, nem volt különös figyelemre- méltó rajta. „jelentősége” csak annyiban lehe- tett, hogy feltűnő barátsággal kezelt szorított- ezzel a kis huszévessel. A fiatal leány pillantá- sa most ismét ráesett. De valahogy felülről né- zett rá.

Hirtelen mozgolódás támadt a zöldasztal- nál. Az urak felállottak, csoportokba verődtek a teremben. Néhányan gyors léptekkel a kijá- rat felé igyekeztek. A teremőr feltárta a széles- üvegfalat is, amely grupirozott térségre nyílt. Iván is felállt. Kereste az „angol” leányt, aki- észrevétlenül melléje került és megszólalt:

— Megengedi? — majd se szó, se beszéd,- átnyúlt a papírlapok után, melyek ott felejtőd- tek a padnak frásra szolgáló támláján.

— Parancsoljon — előzékenykedett Iván. A lány először a férfi rajzát emelte maga- elé és hangosan elnevette magát. A rajz csufon- dárosan élt vissza a csupa porcogós ember jel- legzetes vonásaival. Olyan merev volt szegény, magas kemény gallérjában, mintha nyársot nye- lettek volna vele. A leány most a másik papírlap- felé nyúlt, alaposan szemügyre vette, láthatóan- csak a rajz érdekelte, — a rajzoló nem. Kérdőleg- vetette fel tekintetét a fiúra. A szeme, innen- egész közelről, zöld volt, pontosan, mint a gen- fi tónak, mintha innen merítette volna színeit.

(Folytatjuk.)

Eltogtak egy krassói gyilkost, akit egy éven át keresett a csendőrség

Ene Stefan bálini csendőrmeister tudomást szerzett arról, hogy Grozescu Ioan huszonhat éves fiatalember, az egy éve körözött veszedelmes betörő és bandita Zsuppány községben Kovács Anna nevű ismerősénél tartózkodik. Több csendőrral megjelent az asszony házában, aki azonban kijelentette, hogy a „Mucu”-nak gúnyolt banditát nem ismeri és az nincs a házában. A csendőrség átkutatta a házat és ekkor egy lezárt ajtóra bukkantak, amelynek kulcsát az asszony nem akarta átadni. A csendőrök erre feltörték a zajtót és behatoltak a szobába ahol a keresett gyilkos aludt. Az ágy melletti széken egy revolver feküdt, az ágy felett pedig töltött

fegyvere volt. Mielőtt a bandita a fegyverek után nyúlhatott volna, rátámadtak és rövid dulakodás után megbilincseltek. Grozescut Lugosra kísérték, ahol azután beismerte, hogy Lugoson és több krassói, szörényi és temesmegyei községben követett el betöréseket, Botinesti községben pedig agyonlőtte Peia Roman nevű barátja segítségével ennek anyját. Grozescu letartóztatása után a csendőrség Kovács Annát is el akarta fogni, de annak sikerült elmenekülnie. Pár nap múlva azonban megtalálták a lugosi kórházban és őt is őrizetbe vették. Grozescu letartóztatása a Lugos környéki falvak lakosága körében nagy megnyugvást keltett.

A francia kormány feloszlatta az elzászi pártokat

Bernből jelentik: A francia félhivatalos lap közlése szerint a francia kormány feloszlatta az elzászi pártokat, nevezetesen az elzászi paraszti- és munkáspártot, az elzászi haafias arcvonulat és az elzászi országos pártot. A három párt va-

gynát elkobozták. Azok, akik a feloszlattott pártok politikáját továbbra is folytatják, öt évig terjedhető börtönnel és 5000 frankig terjedhető pénzbírsággal büntethetők. (Dunaposta.)

Fejére zuhant egy vödör, mely agyonsujtotta

1937-ben az aradi repülőtér munkálatainak lálós szerencsétlenség érte Bota Gavril munkást, a kinek a fejére zuhant egy súlyos vödör és agyonsujtotta. A szerencsétlenség ügyében lefolytatott vizsgálat után gondatlanságból okozott emberes vádját emelték Plank Ernő és Stefan Demeter munkálatok vezetői ellen. Az ügybe belekapaszkodott a szerencsétlenül járt munkás felesége is, őt gyermeke számára másfélmillió lei kártérítést követelt. Az aradi törvényszék több tárgyalás után helyt adott a védő, Plank Pál dr. ügyvéd, érveinek és mindkét vádlottat felmentette a vád alól. Az indokolás szerint a munkás saját vigyázatlanságából esett áldozatul. Az ítélet ellen a halott munkás vegeye fellebbezést jelentett be. A temesvári ítélet tárgyalásra tüzte ki az ügyet, de még a tárgyalás előtt az asszony Plank Ernő felmentéséért fellebbezését visszavonta.

Svájc számít a megtámadásra

Bernből jelentik: (Dunaposta.) Hivatalos közlemény szerint a szövetségi tanács elhatározta, hogy a kantoni kormányokhoz levelet intéz amelyben a lakosság számára utasításokat ad arra, az esetleges háborúba keverednie. A levél felsorolja a lakosság jogait és kötelességeit arra az esetre, ha az országot részben vagy egészben idegen csapatok szállják meg.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési árunk a következők: álláskeresők: elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzétehető, minden más rovathoz szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés: sz. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici t. Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett) Grész-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-traffic, Piata hovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küttl. — Nógrády-traffic, (Corso mellett). — Schmidt-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgoczy-traffic, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Állást keres

Gyermek mellé ajánlkozik egy 13 és egy 16 éves kisleány. Érdeklődni a kiadóban, vagy Str. Mures a Ghioroci útnál. Hoffmann Ilonka. 1230

Lakatos és vízvezeték szerelő állást keres. Klein Rudolf Lloyd-palota III. emelet. 1436

Takarítást vállal a délutáni órákra. I. Lloyd palota III. emelet Klein Rudolf. 1865

Lakás

Modern 2 szobás lakás kiadó november 1-re a Pap-neveldei bérpalotában I., Str. Lonovics 2. 1414

Szép, modern lakás, 6-os villamos megállóval, 2 uccal és 1 udvari szobával, elő- és fürdőszobával, konyha és éléskamrával kiadó. Közlelebbit Ringesinné, III., Str. Cluj 17. szám alatt. 1415

Kétszobás lakás újonnan renoválva, festve, padozva, víz a konyhában, III., Str. Memorandului 92. 1421

Állás-keres

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyzetméteres telek házzal. Üzletnek igen alkalmas. Közlelebbit a kiadóban 1864

Megvételre keresek 1-2 éves típusú rádiót, csak kitűnő állapotban. Ajánlatokat „Készpénz” jellegre kérek a kiadóba. 1423

Impregnált légvédelmi rollók gyárak, iskolák, intézetek stb. részére igen olcsón. Figyelem! Betörés elleni biztosító zár esszlingeni redőnyök részére. Cellophan kirakat-rolló, deszkajalousien stb.

Romanowsky Ernő

készítő, IV., Str. Vacarescu 19.

Sport gyermek-kocsi jókarban lévő eladó. II. Str. Subonyi 9. 1866

Eladó egy teljes mechanika üzemi esztergapadok, fűrőgépek, gyorsgolyu, fűrés és csiszológép, valamint egy nagy Wanderer gyorsmárógép teljes felszereléssel Assael Arad, Calea Radnei.

Új ultramodern hajlított hálószoba 22 ezer lei, nagy gyapjú szőnyeg 3.500. Nikkelezett fűsláda 550. Szalon 900 leiert eladók, III., Str. Decembrie 10. 1424

Eladók 68.50 m. fehér új tagozott műkőlépcsők és szegélykövek, 20-22-es vasgerendák, keveset használt faragott fagerendák, állvány pallók, 6 drb. 1.30/2.60 m. régi kétszárnyú ajtó, 6 drb. 0.90/1.30 m. pallótorok rácsos ablak, régi ablakszárnyak és tetőablakok, II., Str. Dorobantilor 30. 1425

Porcellán és üveg árut

valamint modern bútort olcsón vásárolhat

L. Schmidt n. Schuster

cégnél

Temesvár I., Str. Lonovics 3. sz., a r. k. püspöki palotával szemben.

Nem érzi a drágaságot, ha a Maradékáruházban

vásárol! Most érkezett nagy választékban és minden méretben női és férfi

télikabát és ruhaszövet. — III. Bul. Carol 5. szuterén, Doja-u. sarok

Modern zománcozott példével kékrtyat s fekete lakarétküzhelyek olcsón és garantált minőségben kaphatók a készítőnél. Nikkelezést vállalok:

Faragó Stefan

Temesvár, IV. Janu Vacarescu 5.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ és legdivatosabb saját készítményű női, férfi és gyermekcipők

Pascu János

cipőüzletében kaphatók II. Piata Traian Marocan vendéglő. Üzem: II., Strada Timocului Nr. 7. Javításokat olcsón és pontosan készítenek

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lútos-tejkrémet, lútos-tejzsappant és lútos-pudert, három szímben. Kapható kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Saszhoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

VESZEK

ezüst érmeiket, törteziüstöt a legmagasabb napi áron

LENARD ALFRED

ezüst evőeszközök és díszes tárgyak lelakata I., Str. Ungureanu 1. (a Polatsek könyvkereskedéssel szemben).

Különjete

Kiadó november 1-től Józsefváros legforgalmasabb helyén (Bratianu u. 15 sz. alatt) egy üzlethelyiség, konfekció, borbély, virágüzlet, kalapszalom, férfidivatruház céljaira. Ugyanott modern két és háromszobás lakások is kiadók. Belváros, Str. V., Alexandri 7 szám alatt egy nagy betonpince és raktárhelyiség azonnalra. Bővebbet Transsylvania biztosítónál I., Str. Vasile Alexandru 7. Telefon 11-74. 1413

Birkát felesbe, 100-200 darabot, válalok három évre teljes ellátásra és gondozásra. Pereg József, Crucieni házszám 101. 1422

Kitűnő

pianó-akkordeonok, harmonikák már 2400 leitől

Nagy választék az összes hangszerekben.

Eladás részletfizetésre is!

BRAUN A.

Timisoara, I. Eugen de Savoya 10. Főképviselete és legnagyobb lelakata a Hohner gyártmányoknak.

A CFR magazin

november 2-án reggel 8 órakor a IV. kerületi állomáson

elárverezik a talált tárgyakat

Tűzifa olcsó és jó minőségben Klein

fakereskedés, Timisoara IV., str. Gării 3. Telefon: 29-32.